

БІБЛІОТЕКА СПЕЦІАЛІСТА з охорони праці

№ 1 (25) • 2008

РУБРИКИ

ОСНОВА
ВИДАВНИЦТВО

Адреса і телефони
видавництва

01032, м. Київ-32,
вул. Жиланська, 87/30
тел. (044) 239-38-97,
т/ф: 239-38-95.
e-mail: osnova@i.kiev.ua

Відповідальний за випуск
Дмитро Зеркалов

Надруковані у випуску матеріали належать до інтелектуальної власності видавця, захищені міжнародним і українським законодавством і не можуть бути використані без посилання.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів покладається на рекламодавців.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації № 11377-250Р від 22.06.2006

Засновник
ТОВ «Основа»

Видавець
ТОВ «Основа»

©ТОВ «Основа», 2007

- ЗАКОНОДАВСТВО
- СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ
- МІЖНАРОДНІ, ДЕРЖАВНІ Й ГАЛУЗЕВІ СТАНДАРТИ
- НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ
- ПРАВИЛА
- ІНСТРУКЦІЇ
- ШКОЛА ПЕРЕДОВОГО ДОСВІДУ
- ТЕХНОЛОГІЇ ЗАХИСТУ
- ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА
- АУДИТ
- РЕКОМЕНДАЦІЇ
- КОМЕНТАРІ

З М І С Т

- ГОСТ 12.0.001-82. Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Основные положения 2
- ГОСТ 12.0.002-80. Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Термины и определения 3
- Правила охорони праці при експлуатації пралень та лазень НПАОП 93.0-1.06-97 (ДНАОП 9.0.30-1.06-97) 7
(Закінчення, початок див. у № 12, 2007)
- ОСТ 5.0272-79. Резка тепловая металлов. Общие требования безопасности НПАОП 28.5-7.13-79 (НАОП 1.4.74-2.13-79) 15
- Інструкція з організації роботи органів державного пожежного нагляду з питань видачі дозволу на початок роботи підприємств та оренду приміщень (Зі змінами, внесеними згідно з Наказом МНС України № 579 від 22.08.2007) 22
- Примірні інструкції з охорони праці для комірника 27
- Перелік матеріалів «Бібліотеки спеціаліста з охорони праці» за 2007 рік 31

ГОСТ 12.0.001-82

МЕЖГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ. СИСТЕМА СТАНДАРТОВ БЕЗОПАСНОСТИ ТРУДА. ОСНОВНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Друкуються мовою оригіналу

Настоящий стандарт устанавливает цели, задачи и структуру Системы стандартов безопасности труда (далее – ССБТ), а также объемы стандартизации.

Стандарт соответствует СТ СЭВ 829 в части пп. 1.1, 1.4, 2.1 и разд. 3. (Измененная редакция, Изм. № 1).

1. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. ССБТ – комплекс взаимосвязанных стандартов, содержащих требования, нормы и правила, направленные на обеспечение безопасности, сохранение здоровья и работоспособности человека в процессе труда, кроме вопросов, регулируемых трудовым законодательством.

(Измененная редакция, Изм. № 1).

1.2. (Исключен, Изм. № 1).

1.3. ССБТ не исключает действия норм и правил, утвержденных органами государственного надзора в соответствии с положением об этих органах. Нормы и правила, утверждаемые органами государственного надзора, и стандарты ССБТ должны быть взаимно увязаны.

1.4. Требования, установленные стандартами ССБТ в соответствии с областью их распространения, должны быть учтены в стандартах и технических условиях, в нормативно-технической, а также в конструкторской, технологической и проектной документации.

2. СТРУКТУРА СИСТЕМЫ И ОБОЗНАЧЕНИЕ СТАНДАРТОВ ССБТ

2.1. ССБТ включает группы, приведенные в таблице.

Шифр группы	Наименование группы
0	Организационно-методические стандарты
1	Стандарты требований и норм по видам опасных и вредных производственных факторов
2	Стандарты требований безопасности к производственному оборудованию
3	Стандарты требований безопасности к производственным процессам
4	Стандарты требований к средствам защиты работающих

2.2. Стандарты группы «0» устанавливают:

– организационно-методические основы стандартизации в области безопасности труда (цели, задачи и структура системы, внедрение и контроль за соблюдением стандартов ССБТ, терминология в области безопасности труда, классификация опасных и вредных производственных факторов и др.);

– требования (правила) к организации работ, направленных на обеспечение безопасности труда (обучение работающих безопасности труда, аттестация персонала, методы оценки состояния безопасности труда и др.).

2.3. Стандарты группы «1» устанавливают:

– требования по видам опасных и вредных производственных факторов, предельно допустимые значения их параметров и характеристик;

– методы контроля нормируемых параметров и характеристик опасных и вредных производственных факторов;

– методы защиты работающих от опасных и вредных производственных факторов.

2.4. Стандарты группы «2» устанавливают:

– общие требования безопасности к производственному оборудованию;

– требования безопасности к отдельным группам (видам) производственного оборудования;

– методы контроля выполнения требований безопасности.

2.5. Стандарты группы «3» устанавливают:

– общие требования безопасности к производственным процессам;

– требования безопасности к отдельным группам (видам) технологических процессов;

– методы контроля выполнения требований безопасности.

2.6. Стандарты группы «4» устанавливают:

– требования к отдельным классам, видам и типам средств защиты;

– методы контроля и оценки средств защиты;

– классификацию средств защиты.

2.1–2.6. (Измененная редакция, Изм. № 1).

2.7. (Исключен, Изм. № 1).

2.8. Обозначение государственного стандарта ССБТ состоит из индекса (ГОСТ), регистрационного номера, первые две цифры которого (12) определяют принадлежность стандарта к комплексу ССБТ, последующая цифра с точкой указывает группу стандарта и три последующие цифры – порядковый номер стандарта в группе. Через тире указывается год утверждения стандарта.

Примеры: ГОСТ 12.1.025, ГОСТ 12.2.046.0, ГОСТ 12.3.036, ГОСТ 12.4.031.

Стандарты ССБТ должны иметь групповой заголовок: «Система стандартов безопасности труда».

(Введен дополнительно, Изм. № 1).

3. ОБЪЕКТЫ СТАНДАРТИЗАЦИИ ССБТ

3.1. Объектами стандартизации ССБТ являются правила, нормы и требования, направленные на обеспечение безопасности труда:

1) основные положения системы стандартов безопасности труда;

2) метрологическое обеспечение безопасности труда;

3) классификация опасных и вредных производственных факторов;

4) термины и определения основных понятий в области безопасности труда;

5) общие требования безопасности по видам опасных и вредных производственных факторов (общие требования электробезопасности, пожаро- и взрывобезопасности и др.), а также методы защиты работающих от этих факторов;

6) методы контроля нормируемых параметров опасных и вредных производственных факторов;

7) предельно допустимые значения параметров опасных и вредных производственных факторов.

Примечание. Предельно допустимые значения параметров опасных и вредных производственных факторов на рабочих местах устанавливаются в стандартах ССБТ по нормам, предложенным Минздравом СССР, и согласованию с министерствами и ведомствами не подлежат;

8) общие требования безопасности к производственному оборудованию и к группам производственного оборудования, а также методы контроля и оценки выполнения требований безопасности;

9) общие требования безопасности к комплексам производственного оборудования, работающим в автоматическом и/или полув автоматическом режимах, и методы контроля;

10) общие требования безопасности к производственным процессам и видам технологических процессов, а также методы контроля выполнения требований безопасности;

11) классификация средств защиты работающих;

12) общие технические требования к классам и видам средств защиты работающих;

13) методы контроля и оценки защитных и гигиенических свойств средств защиты работающих;

14) номенклатура показателей качества классов и видов средств защиты работающих;

15) общие требования к маркировке средств защиты работающих;

16) требования к цветам и знакам безопасности.

4. КАТЕГОРИИ СТАНДАРТОВ ССБТ

4.1. Стандарты ССБТ групп 0, 1, 2, 3, 4 являются государственными (республиканскими) стандартами.

4.2. В группе стандартов «0» допускается разрабатывать стандарты предприятий.

Разд. 3 и 4. (Измененная редакция, Изм. № 1).

5. СОГЛАСОВАНИЕ ОКОНЧАТЕЛЬНЫХ РЕДАКЦИЙ ПРОЕКТОВ СТАНДАРТОВ ССБТ

5.1. Окончательные редакции проектов государственных (республиканских) стандартов ССБТ подлежат согласованию по ГОСТ 1.2.

(Измененная редакция, Изм. № 1).

5.1.1, 5.1.2, 5.2. (Исключены, Изм. № 1).

5.3. Окончательная редакция стандартов предприятий по безопасности труда обязательно согласовывается с профсоюзным комитетом предприятия (объединения) и учреждением санитарно-эпидемиологической службы, на обслуживании которого находится предприятие.

ПРИЛОЖЕНИЕ

(справочное)

ИНФОРМАЦИОННЫЕ ДАННЫЕ О СООТВЕТСТВИИ

ГОСТ 12.0.001-82 СТ СЭВ 829-88

Пп. 1.1, 1.2, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6 ГОСТ 12.0.001-82 соответствуют пп. 1-8 СТ СЭВ 829-88, за исключением отнесения классификации средств защиты к подсистеме «4», включения в структуру Системы подсистемы «5» — «Стандарты требований безопасности к зданиям и сооружениям», включения в подсистему «0» требований (правил) по организации работ, направленных на обеспечение безопасности труда, и внедрению и контролю за соблюдением стандартов.

ГОСТ 12.0.002-80*

МЕЖГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ. СИСТЕМА СТАНДАРТОВ БЕЗОПАСНОСТИ ТРУДА. ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Друкуються мовою оригіналу

Настоящий стандарт устанавливает применяемые в науке, технике и производстве термины и определения основных понятий в области безопасности труда.

Термины, устанавливаемые настоящим стандартом, обязательны для применения в документации всех видов, научно-технической, учебной и справочной литературе.

Для каждого понятия установлен один стандартизованный термин. Применять термины — синонимы стандартизованного термина запрещается.

Для отдельных стандартизованных терминов в стандарте приведены в качестве справочных их краткие формы, которые допускается приме-

нять в случаях, исключающих возможность их различного толкования.

В стандарте приведены алфавитные указатели содержащихся терминов на русском языке и их иностранных эквивалентов.

Определения, приведенные в стандарте, можно, при необходимости, изменять по форме изложения, не допуская нарушения границ понятий. Стандарт соответствует СТ СЭВ 1084-78 (см. приложение).

В стандарте в качестве справочных приведены иностранные эквиваленты стандартизованных терминов на немецком (D), английском (E) и французском (F) языках.

Стандартизованные термины набраны полужирным шрифтом, их краткая форма — светлым.

Термин	Определение
1. Условия труда	
D. Arbeitsverhältnisse	
E. Working conditions	
F. Conditions du travail	По ГОСТ 19605-74
2. Опасный производственный фактор	
Опасный фактор	
D. Arbeitsbedingter	

* Переиздание (сентябрь 1990 г.) с Изменением № 1, утвержденным в ноябре 1990 г. (ИУС 2-91).

МІЖНАРОДНІ, ДЕРЖАВНІ Й ГАЛУЗЕВІ СТАНДАРТИ

Термин	Определение
Unfallfaktor	
E. Occupational risk	
F. Risque professionnel	Производственный фактор, воздействие которого на работающего в определенных условиях приводит к травме, острому отравлению или другому внезапному резкому ухудшению здоровья, или смерти
3 Вредный производственный фактор	
Вредный фактор	
D. Pathogener Arbeitsfaktor	
E. Harmful factor	
F. Facteur industriel nocif	Производственный фактор, воздействие которого на работающего в определенных условиях может привести к заболеванию, снижению работоспособности и (или) отрицательному влиянию на здоровье потомства
	Примечание. В зависимости от количественной характеристики (уровня, концентрации и др.) и продолжительности воздействия вредный производственный фактор может стать опасным
4. Безопасные условия труда	
Безопасность труда	
D. Gefahrenlose Arbeitsverhältnisse	
E. Safety working conditions	
F. Conditions de securite du travail	Состояние условий труда, при которых воздействие на работающего опасных и вредных производственных факторов исключено или воздействие вредных производственных факторов не превышает предельно допустимых значений
5. Требования безопасности труда	
Требования безопасности	
D. Forderungen der Arbeitssicherheit	
E. Safety code	
F. Code de securite	Требования, установленные законодательными актами, нормативно-техническими и проектными документами, правилами и инструкциями, выполнение которых обеспечивает безопасные условия труда и регламентирует поведение работающего
6. Техника безопасности	
D. Unfallschutz	
E. Safety (laws)	
F. Mesures de securite	Система организационных мероприятий, технических средств и методов, предотвращающих воздействие на работающих опасных производственных факторов
7. Производственная санитария	
D. Technische Arbeitshygiene	
E. Occupational sanitation	
F. Hygiene du travail	Система организационных, санитарно-гигиенических мероприятий, технических средств и методов, предотвращающих или уменьшающих воздействие на работающих вредных производственных факторов до значений, не превышающих допустимые
8. Охрана труда	
D. Arbeitsschutz	
E. Protection of labour	
F. Protection du travail	
	Система законодательных актов, а также предупредительных и регламентирующих социально-экономических, организационных, технических, санитарно-гигиенических и лечебно-профилактических мероприятий, средств и методов, направленных на обеспечение
9. (Исключен, Изм. № 1).	
10. Опасная зона	
D. Gefahrdungsbereich	
E. Dangerous zone	
F. Zone dangereuse	Пространство, в котором возможно воздействие на работающего опасного и (или) вредного производственных факторов
11. Безопасность производственного оборудования	
D. Sicherheit der Arbeitsmittel	
E. Safety of the industrial equipment	
F. Securite de l'equipement industriel	Свойство производственного оборудования соответствовать требованиям безопасности труда при монтаже (демонтаже) и эксплуатации в условиях, установленных нормативно-технической документацией
12. Безопасность производственного процесса	
D. Sicherheit des Arbeitsverfahrens	

Термин	Определение
E. Safety of the process of production	
F. Securite de la fabrication	Свойство производственного процесса соответствовать требованиям безопасности труда при проведении его в условиях, установленных нормативно-технической документацией
13. Средство защиты работающего	
Средство защиты	
D. Arbeitsschutztechnik	
E. Protective equipment	
F. Moyen de protection (dans l'industrie)	Средство, предназначенное для предотвращения или уменьшения воздействия на работающего опасных и (или) вредных производственных факторов
14. Средство индивидуальной защиты работающего	
D. Individuelles Schutzmittel	
E. Personal protective equipment	
F. Moyen de protection individuelle	Средство защиты, надеваемое на тело человека или его части или используемое им
15. Средство коллективной защиты работающего	
D. Kollektives Schutzmittel	
E. Collective protective equipment	
F. Moyen de protection collective	Средство защиты, конструктивно и (или) функционально связанное с производственным оборудованием, производственным процессом, производственным помещением (зданием) или производственной площадкой
16. Несчастный случай на производстве	
Несчастный случай	
D. Arbeitsunfall	
E. Occupational accident	
F. Accident du travail	Случай на производстве, в результате которого произошло воздействие на работающего опасного производственного фактора
	Примечание. Порядок расследования и учета несчастных случаев на производстве устанавливаются в соответствии с «Положением о расследовании и учете несчастных случаев на производстве», утвержденным постановлением Президиума ВЦСПС от 20.05.66.
16а. Профессиональное заболевание	
D. Berufskrankheit	
E. Professional diseases	
F. Maladie professionnelle	Хроническое или острое заболевание работающего, являющееся результатом воздействия вредного производственного фактора
17. Безопасное расстояние	
D. Sicherheitsabstand	
E. Safe distance	
F. Distance de securite	Наименьшее расстояние между человеком и источником опасного и вредного производственного фактора, при котором человек находится вне опасной зоны
18-21. (Исключены, Изм. № 1).	
22. Знак безопасности	
D. Sicherheitszeichen	
E. Safety symbol and sign	
F. Signaux de securite	Знак, предназначенный для предупреждения человека о возможной опасности, запрещении или предписании определенных действий, а также для информации о расположении объектов, использование которых связано с исключением или снижением последствий воздействия опасных и (или) вредных производственных факторов
23. Цвет безопасности	
D. Sicherheitsfarben	
E. Safety colour	
D. Couleur de securite	Цвет, предназначенный для привлечения внимания человека к отдельным элементам производственного оборудования и (или) строительной конструкции, которые могут являться источниками опасных и (или) вредных производственных факторов, средствам пожаротушения и знаку безопасности
24. Предельно допустимое значение вредного производственного фактора	
D. Maximal zulassige Ein-wirkungsgro e des pathogener Arbeitsfactor	
E. Asseptable limit of safety factor	
F. Niveau limite du facteur securite	Предельное значение величины вредного производственного фактора, воздействие которого при ежедневной регламентированной продолжительности в течение всего трудового стажа не приводит к снижению работоспособности и заболеванию как в период трудовой деятельности, так и к заболеванию в последующий период жизни, а также не оказывает неблагоприятного влияния на здоровье потомства

АЛФАВИТНЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ТЕРМИНОВ НА РУССКОМ ЯЗЫКЕ

Безопасность производственного оборудования	11
Безопасность производственного процесса	12
Безопасность труда	4
Заболевание профессиональное	16а
Знак безопасности	22
Знаки безопасности	22
Значение предельно допустимое вредного производственного фактора	24
Зона опасная	10
Охрана труда	8
Расстояние безопасное	17
Санитария производственная	7
Случай несчастный	16
Случай несчастный на производстве	16
Средство защиты	13
Средство защиты работающего	13
Средство индивидуальной защиты работающего	14
Средство коллективной защиты работающего	15
Техника безопасности	6
Требования безопасности	5
Требования безопасности труда	5
Условия труда	1
Условия труда безопасные	4
Фактор вредный	3
Фактор опасный	2
Фактор производственный вредный	3
Фактор производственный опасный	2
Цвет безопасности	23

(Измененная редакция, Изм. № 1).

ПРИЛОЖЕНИЕ
(справочное)

**ИНФОРМАЦИОННЫЕ ДАННЫЕ О СООТВЕТСТВИИ
ГОСТ 12.0.002-80 И СТ СЭВ 1084-78**

Термин 2 и определение ГОСТ 12.0.002-80 соответствуют термину 4 и определению СТ СЭВ 1084-78.
 Термин 3 и определение соответствуют термину 5 и определению.
 Термин 4 и определение соответствуют термину 2 и определению.
 Термин 5 и определение соответствуют термину 3 и определению.
 Термин 6 и определение соответствуют термину 8 и определению.
 Термин 7 и определение соответствуют термину 9 и определению.
 Термин 8 и определение соответствуют термину 1 и определению.
 Термин 11 и определение соответствуют термину 6 и определению.
 Термин 12 и определение соответствуют термину 7 и определению.
 Термин 13 и определение соответствуют термину 10 и определению.
 В СТ СЭВ 1084-78 краткие формы терминов отсутствуют.
 Эквиваленты терминов на болгарском, венгерском, немецком, польском и чешском языках приведены в информационном приложении СТ СЭВ 1084-78.

ПРАВИЛА

ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ПРАЛЕНЬ ТА ЛАЗЕНЬ НПАОП 93.0-1.06-97 (ДНАОП 9.0.30-1.06.97)

(Закінчення, початок див. у № 12, 2007)

5.2.3.10. Під час роботи необхідно стежити за роботою вентилятора і за тиском пари.

5.2.3.11. Після закінчення роботи необхідно, щоб коток попрацював на холостому ходу з увімкненим вентилятором для видалення вологи із «одягу» вала, а потім слід вимкнути його від усіх джерел енергії і підняти вал за допомогою підйомного механізму.

5.2.3.12. «Одяг» притискових валів у разі перекоосу необхідно перемотати. Заміну «одягу» провадити на холодному котку при обертанні притискових валів вручну.

Закатники потрібно періодично прати:

- полотняні – один раз на зміну;
- лавсанові – один раз на два дні;
- із сукна – один раз на місяць.

5.2.3.13. Перед початком роботи на прасувально-ротаційному пресі необхідно перевірити:

- надійність електроізоляції електропроводки і заземлення;
- стан «одягу» на нижніх прасувальних плитах;
- справність манометра;
- наявність і кріплення огороження.

5.2.3.14. При роботі на прасувально-ротаційному пресі забороняється:

- розпрямляти білизну під час повертання плит;
- перевіряти руками нагрівання верхніх плит;
- заходити за огороження;
- провадити який-небудь ремонт, змашування і налагодження під час роботи преса.

5.2.3.15. Після закінчення роботи необхідно вимкнути прес з мережі, перекрити вентилі подачі пари і повітря.

5.2.3.16. Щоб запобігти отриманню опіків, необхідно відкривати вентилі подачі пари, стислого повітря і зливу конденсату дуже обережно.

5.2.3.17. При виявленні дефектів і несправностей під час роботи, обладнання необхідно відключити і попередити про це майстра.

5.2.3.18. Заміну чохла із тканини на обладнанні слід провадити при повному його відключенні від усіх джерел живлення, при холодному стані нагрівальної поверхні.

5.2.3.19. Під час пуску пари і в процесі відпарювання розправляти вироби руками і наближати обличчя до манекена забороняється.

5.2.3.20. У момент вмикання вентилятора, що подає повітря для сушіння одягу, слід дотримуватися обережності, щоб запобігти отриманню опіків залишками пари під чохлам.

5.2.3.21. У момент опускання верхньої плити гідравлічного преса не підставляти руки між плити.

5.2.3.22. При пропарюванні речей наближати обличчя до подушок преса забороняється.

5.2.3.23. При натисканні на педаль пуску пари розрівнювати вироби на подушці преса руками забороняється.

5.2.3.24. Під час користування праскою при обробленні виробів на прасувально-відпарювальному столі подавати пару на поверхню стола забороняється.

5.2.3.25. Перед початком роботи з електропрасками необхідно перевірити надійність ізоляції проводів, справність праски.

5.2.3.26. Під час роботи не можна допускати падіння праски, перекручування проводу, утворення на ньому зашморгів і вузлів. Необхідно стежити, щоб струмопровідні проводи були сухими.

5.2.3.27. Під час роботи забороняється:

- ставити праску (навіть холодною) на провід;
- охолоджувати праску водою;
- залишати без нагляду ввімкнену у електромережу праску.

5.2.3.28. Після закінчення роботи праску необхідно вимкнути від електромережі і поставити на ізольовану азбестовим листом металеву підставку.

5.2.4. Загальні вимоги до виробничого обладнання

5.2.4.1. Усе виробниче обладнання підприємств повинно відповідати вимогам ГОСТ 12.2.003-91. Оборудование производственное. Общие требования безопасности.

5.2.4.2. Розміщення обладнання в цехах (на дільницях) повинне відповідати характеру виробництва і технологічному процесу, а також забезпечувати нешкідливі і безпечні умови для обслуговування під час роботи і ремонту.

Обладнання необхідно розміщувати згідно з діючими нормами технологічного проектування для підприємств.

5.2.4.3. Усі верстати та обладнання необхідно міцно закріплювати на своїх опорах.

5.2.4.4. Станини і частини обладнання що виступають, не повинні мати гострих кутів, ребер, задирок і поверхонь з нерівностями.

5.2.4.5. На обладнанні, що має люки для завантажування виробів, необхідно передбачити блокування, що виключає можливість роботи при відкритій кришці.

5.2.4.6. Усі частини обладнання, що рухаються і обертаються під час роботи, необхідно огорожувати кожухами.

5.2.4.7. Обладнання повинне мати справні прилади управління, а також технологічну, попереджувальну і аварійну сигналізацію.

5.2.4.8. Усі види обладнання повинні мати кнопку аварійного вимкнення.

5.2.4.9. Кнопки пуску, вентилі для обслуговування агрегатів розміщуються у доступних місцях на висоті не більшій за 1,5 м від рівня підлоги.

5.2.4.10. Обладнання повинне мати блокування і пристрої, що запобігають несумісному одночасному вмиканню механізмів, а також вимкненню обладнання при падінні напруги в електричній мережі або при падінні тиску у пневмосистемі.

5.2.4.11. Обладнання, струмопровідні частини обладнання (електродвигуни, рубильники, пускачі, кнопки управління тощо) необхідно заземлювати.

5.2.4.12. Усі агрегати і трубопроводи, у яких технологічний процес пов'язаний з можливістю виділення токсичних газів і пари, герметизують.

5.2.4.13. Обладнання і окремі вузли, які є джерелом виділення тепла, а також паротрубопроводи повинні мати теплоізоляцію з метою підтримання температури зовнішньої поверхні не вищої за 45°C.

5.2.4.14. Обладнання, що інтенсивно виділяє тепло, вологу, пари розчинників обладнується місцевою вентиляцією.

5.2.4.15. У місцях підведення пари і повітря устанавлюються перекиваючі вентилі і манометри, а на лінії відводу конденсату – конденсаційні горщики.

5.2.4.16. Поверхня внутрішнього барабана пральних і прально-віджимних машин, барабана центрифуг повинна бути гладенькою, без задирок, головки заклепок і болтів усередині барабана повинні мати сферичну форму і щільно прилягати до поверхні.

5.2.4.17. Елементи машин, що часто обслуговуються на висоті

вищій за 1,5 м, необхідно обладнати робочими площадками, які задовільняють наступним вимогам:

- площадки та сходи надійно кріпляться, ширина і висота поручнів і огороження повинна бути не меншою за 1 м і суцільне огороження по низу висотою не меншою за 100 мм;
- настил на робочій площадці повинен бути суцільним, для запобігання падіння дрібних деталей із площадки;
- настил виготовляють зі сталених рифлених листів або гладеньких листів з направленим рифленням;
- нахилени сходи виготовляють зі сталених рифлених листів або із трьох стержнів і більше та обладнують перилами.

5.2.5. Спеціальні вимоги до окремих видів виробничого обладнання

5.2.5.1. Механізовані склади

Заборається:

- знаходитися під секціями складу;
- вішати мішок з білизною на гачок каретки за лямки;
- перевантажувати мішок з білизною;
- знаходитися на трасі переміщення мішка з білизною.

Пульз управління механізованим складом встановлюють у безпечному місці.

Територія складу огорожується.

5.2.5.2. Машина для маркування білизни

При приклеюванні мітки стежити, щоб пальці рук не потрапили в робочу зону.

Заміну касет зі стрічкою, протяжку і підмотку її дозволяється провадити тільки при вимкненій машині.

Заливати емульсію для приклеювання мітки слід обережно і при вимкненій машині.

5.2.5.3. Устаткування для приготування пральних розчинів, баки та реактори забезпечуються контрольно-вимірювальною апаратурою (дажестанційним термометром, рівнеміром, манометром, водоміром), а також звуковою або світловою сигналізацією.

Контрольно-вимірювальні прилади необхідно добре освітлювати.

Баки необхідно щільно закривати кришками.

Категорично забороняється під час роботи:

- переповняти баки і реактори пральними розчинами;
- розливати на підлогу пральні розчини;
- відкривати кришки баків і реакторів під час приготування прального розчину і крохмалу;
- самостійно підвищувати тиск пари в системі;
- різко відкривати парові вентилі;
- провадити ремонт обладнання.

5.2.5.4. Пральні і прально-віджимні машини

Пральні машини повинні мати: термометр, показчик рівня води в барабані, пристосування для надійного закріплення кришок зовнішнього і внутрішнього барабанів при завантажуванні і розвантажуванні виробів, манометр.

Кришку люка для ручного заливання прального розчину або засипання прального порошку необхідно щільно і надійно закривати. Вона повинна виключати можливість самодовільного відкривання і вибивання піни або прального розчину із барабана при кипінні.

Електродвигун приводу, електричні прилади системи управління, підшипники опор осей внутрішнього барабана необхідно захищати від потрапляння рідини.

Зливні клапани пральних машин повинні забезпечувати швидкий злив рідини в каналізацію, а також виключати можливість потрапляння рідини на підлогу в зоні обслуговування.

Усі сальникові, фланцеві та різьбові з'єднання, вентилі не повинні пропускати пару, воду, пральні розчини.

Ущільнювальні матеріали, що стикаються з мийною рідиною, повинні бути стійкими до дії лужного розчину при температурі 100°C.

5.2.5.5. Центрифуги

При підвищеній вібрації центрифуга повинна автоматично відключатися.

Кожух центрифуги, що огорожує обертовий ротор, повинен бути міцним і надійно закріпленим до корпусу.

Кришка центрифуги у відкритому положенні надійно фіксується.

На центрифугі слід передбачити блокувальний пристрій, який виключає можливість її роботи при відкритій завантажувальній кришці.

Привід центрифуги повинен забезпечувати рівномірний розгін ротора і його плавне і швидке гальмування.

Гальма центрифуги забезпечують плавне гальмування ротора. Управління гальмами необхідно здійснювати вручну або автоматично від реле часу.

Після тривалої зупинки і при першому пуску після ремонту необхідно запустити центрифугу на 15 хв вхолосту. Упевнившись у справності, можна приступати до роботи.

5.2.5.6. Машина для розтрушування білизни

Привід машини, вентилятора і калорифера огорожується. Білизну необхідно завантажувати в машину рівномірно.

Біля вихідного отвору машини білизну забороняється лавити і витягати, вона сама повинна випадати.

Машина повинна працювати плавно без сильної вібрації корпусу.

5.2.5.7. Сушильні машини і камери

Сушильні машини, що інтенсивно виділяють тепло і вологу, обладнуються місцевими відсмоктувачами витяжної вентиляції.

Зовнішній барабан і завантажувальний люк машини повинен щільно закриватися і виключати можливість вибивання гарячого повітря.

Сушильна машина обладнується блокувальним пристроєм, який не дозволяє запустити її в роботу при відкритій кришці завантажувального люка і відкривати цю кришку при роботі машини.

Стіни сушильної камери виготовляють із теплоізолюючого матеріалу, щоб запобігти виділенню тепла в приміщення.

Вішала куліс повинні бути гладенькими і щільно триматися в гніздах. Вішало і решітка для укладання виробів виготовляється із деревини нехвойних порід.

5.2.5.8. Прасувальні преси

У неробочому положенні верхня плита фіксується на відстані, що виключає можливість опіку рук працівника при укладанні виробів на стіл преса.

«Одяг» пресів повинен бути чистим і повітропроникним для хорошого відсмоктування водяної пари.

Конструкція пресів повинна виключати можливість самодовільного опускання верхніх плит і опіку рук при укладанні білизни на нижню плиту.

Повітря, що відсмоктується із порожнин плит прасувальних пресів, відводиться в атмосферу за межі цеху.

5.2.5.9. Пароповітряні манекени

Конструкція затискачів, що закріплюють поли виробу, повинна виключати можливість зривання. Затискачі повинні бути в справному стані.

Чохол манекена повинен бути суцільним і щільно закріплюватися внизу і біля горловини.

Паровий клапан у закритому стані не повинен пропускати пари під чохол манекена.

5.2.5.10. Сушильно-прасувальні котки

У неробочому положенні прасувальний вал піднімають над поверхнею лотка.

Повітря, що відсмоктується із прасувального вала, змішане з паром, необхідно відводити в атмосферу.

Робоча поверхня прасувального лотка повинна бути відполірована.

Конструкція приводу прасувального вала повинна забезпечувати можливість його реверсивного обертання.

5.3. Лазні

5.3.1. Гардеробні

5.3.1.1. Гардероб лазні розміщують у вестибюлі. При відсутності вестибюля гардероб улаштовують при вході у роздягальне відділення.

5.3.1.2. Вішалки повинні бути стійкими при односторонньому їх навантаженні.

Дерев'яні вішалки повинні бути чистостругані, без задирок і виступаючих частин, пофарбовані масляною фарбою або покриті лаком. Гачки металеві або дерев'яні гладенькі.

Використовувати гвіздки, шурупи тощо взамін гачків не дозволяється.

5.3.2. Відділення для роздягання

5.3.2.1. Відділення для роздягання обладнується окремими сидіннями, які встановлюються рядами.

5.3.2.2. Відділення повинне мати дзеркало, ваги і фен.

5.3.3. Мильне відділення

5.3.3.1. Мильне відділення обладнується сидіннями.

5.3.3.2. Душові кабінки обладнуються поручнями, настінними мильницями та гачками для мочалок.

5.3.3.3. Водорозбірні крани не повинні пропускати воду.

Ручку крана виготовляють із теплоізоляційного матеріалу.

5.3.4. Парильне відділення

5.3.4.1. Поліці парильного відділення лазень російського типу обладнуються окремими лавами.

Поміст парильного відділення виготовляють із матеріалу, що погано проводить тепло (дерево), і надійно кріплять до підлоги.

Сходи, що ведуть до помосту, огорожують поручнями висотою не меншою за 1 м.

5.3.4.2. При нагріванні парильні слід враховувати, що температура повітря на полиці, повинна бути 50–60°C без подавання пари.

5.3.4.3. Стіни і стелю сухоповітряних парильень та парильень фінського, римського та інших типів обшивають дерев'яними панелями листяних порід.

Ручки на дверях виготовляють із теплоізоляційних матеріалів.

5.3.5. Ванно-душове відділення

5.3.5.1. Ванни повинні бути емальовані. Використовувати ванни з пошкодженим емальованим покриттям забороняється.

5.3.5.2. Ванни і душове кабінки ванно-душового блоку обладнуються:

– ванні кабінки – ваннами з душем, поручнями, настінними мильницями та гачками для мочалок;

– душове кабінки – душами, поручнями, настінними мильницями та гачками для мочалок.

5.3.5.3. Кімнати для роздягання обладнуються сидіннями для роздягання, дзеркалом, вішалками для одягу і рушників.

5.3.6. Санітарні правила улаштування, обладнання і утримання лазень

5.3.6.1. Меблі, що встановлюються у приміщеннях лазень, можуть бути жорсткими, напівжорсткими, оббитими дерматином, клейонкою або пластиком. Вони повинні легко митися і дезінфікуватися. Обладнувати приміщення м'якими меблями забороняється.

5.3.6.2. Тази виготовляють із пластмаси або із металу, що не піддається корозії. Вони повинні бути гладенькими, без тріщин і зазубрин. Ручки тазів повинні надійно кріпитися до корпусу.

Користуватися тазами з тріщинами, зазубринами або з погано закріпленими ручками забороняється.

5.3.6.3. Білизна, призначена для індивідуального користування (простирадла, рушники), видається відвідувачам у опломбованих паперових або поліетиленових пакетах. Чисту білизну зберігають окремо від використаної.

5.3.6.4. Продавати мило, мочалки, віники та інше приладдя туалету дозволяється в спеціально відведених для цих цілей кіосках при вестибулях лазень.

Видавати відвідувачам мило, мочалки, віники, щітки і гребінці загального користування категорично забороняється.

5.3.6.5. У відділеннях для роздягання необхідно ставити посуд з питною водою, стакани.

5.3.6.6. Приміщення лазень забезпечуються урнами для сміття та плювальницями.

5.3.6.7. Підлога, лави, канави і трапи повинні утримуватися в чистоті. Мило або сторонні предмети (папір, мочалки тощо) регулярно видаляються.

5.3.6.8. Лазню необхідно забезпечувати достатньою кількістю

прибирального реманенту, який зберігається в спеціально відведених приміщеннях або шафах і ящиках.

5.3.6.9. У приміщеннях лазень протягом всього робочого дня підтримується температура згідно з діючими нормами.

5.3.6.10. Усі приміщення лазні необхідно щоденно провітрювати до відкриття, після закінчення та під час прибирання.

5.3.6.11. Упродовж всього дня всі відділення лазні необхідно утримувати в чистоті.

5.3.6.12. Щоденно після закінчення лазні провадиться ретельне прибирання всіх приміщень, реманенту та обладнання.

Прибирання провадити згідно з Санітарними нормами устроювання, обладнання і содержание прачечных і бань.

Генеральне прибирання приміщень лазні провадиться щотижня у встановлений для лазні санітарний день.

5.3.6.12. Волого-хімічну дезінфекцію слід провадити один раз на місяць або інші терміни, встановлені органами санітарно-епідеміологічних служб.

5.4. Загальні вимоги до організації робочих місць

5.4.1. Організація робочих місць виробничих підрозділів підприємств повинна відповідати вимогам ГОСТ 12.2.032-78. ССБТ. Рабочее место при выполнении работ сидя. Общие эргономические требования, ГОСТ 12.2.033-78. Рабочее место при выполнении работ стоя. Общие эргономические требования и ГОСТ 12.2.061-81. Оборудование производственное. Общие требования безопасности к рабочим местам.

5.4.2. Усі робочі місця забезпечуються необхідними інструментами, пристроями, організаційною і технологічною оснасткою, технологічними картами оброблення виробів, інструкціями по експлуатації обладнання, правилами охорони праці тощо.

5.4.3. Усі інструменти, пристрої повинні бути в повній справності та використовуватись за призначенням.

5.4.4. На все обладнання, механізований інструмент, контрольно-вимірювальні прилади, а також на ємкості для зберігання шкідливих і легкозаймистих речовин повинна бути наявною технічна документація (паспорт з поміткою про відповідність інструмента ТУ, креслення, керівництво про експлуатацію).

5.4.5. У приміщеннях з електропровідною підлогою робоче місце обладнується ізолюючими настилами і підставками.

5.4.6. Робоче місце допоміжних робітників обладнується шафами, верстакми, стелажми, а також пересувною оргнасткою і вантажопідійнятими пристроями для пересування великогабаритних деталей і вузлів.

5.4.7. Працювати без спецодягу, вживати їжу і курити на робочих місцях категорично забороняється.

5.5. Допоміжні підрозділи (слюсарно-ремонтний, деревообробний тощо)

5.5.1. Основною умовою безпечного виконання робіт допоміжними підрозділами є, насамперед, чітке знання ними правил та інструкцій з охорони праці при виконанні найрізноманітніших за характером та об'ємом слюсарних та складальних операцій.

5.5.2. Не менш важливою умовою виконання вимог охорони праці при виконанні слюсарно-ремонтних робіт є справний стан інструменту, обладнання, засобів особистого захисту, а також правильна організація робочого місця.

5.6. Ремонт і технічне обслуговування обладнання

5.6.1. Усі види обладнання підлягають періодичному огляду і ремонту згідно з графіком планово-попереджувального ремонту.

5.6.2. Обладнання, яке ремонтується, необхідно вимкнути з усіх джерел живлення: електроенергії, пари, води, стислого повітря тощо за допомогою спеціальних заглушок. При перевірці сигнальних ламп, командоапарата, регулюванні датчиків рівня необхідно використовувати захисні засоби – діелектричні рукавички, галоші, інструмент з ізолюваними ручками.

5.6.3. При проведенні ремонтних робіт необхідно суворо дотримуватись технології ремонту обладнання.

5.6.4. Усі роботи по ремонту обладнання або його вузлів провадяться після ретельного його очищення від виробничих залишків (шламу, бруду тощо).

5.6.5. Ремонт трубопроводів, по яких транспортується вибухо- і пожежонебезпечна речовина (органічні сполуки), необхідно провадити після очищення від залишків цих речовин і пропарювання.

5.6.6. Обладнання, що ремонтується, повинне мати попереджувальні плакати.

5.6.7. При підйманні, опусканні і переміщенні обладнання і окремих вузлів забороняється:

- допускати до роботи сторонніх осіб;
- провадити ремонтні роботи на піднятому обладнанні;
- переміщувати обладнання над людьми, а також стояти, проходити і виконувати будь-які роботи під піднятим обладнанням;
- ремонтувати на ходу підйомні механізми і поправляти при піднятому обладнанні ланцюги і канати;
- залишати обладнання у піднятому положенні;
- опускати обладнання на металеві або дерев'яні настили, колодязі і канави, що закриваються, на трубопроводи і електричні кабелі.

5.6.8. Відремонтоване обладнання слід випробувати. Перед випробуванням необхідно:

- прибрати всі інструменти, матеріали і деталі, що залишилися після ремонту як на обладнанні, так і всередині нього;
- перевірити шляхом огляду несправності гальмівних, запобіжних і електроблокувальних пристроїв, автозупинювачів тощо;
- перевірити наявність усіх огорожень і кожухів на відремонтованому обладнанні і упевнитись у надійності їх кріплення;
- перевірити надійність заземлення обладнання (корпуса машини, електродвигунів, електропускатів апаратури тощо);
- упевнитись в справності всіх контрольновимірювальних приладів;
- перевірити і упевнитись в наявності мастила на всіх підшипниках обладнання і його маслянках;
- перевірити якість ущільнювачів, справностей і дію запірної апаратури.

5.6.9. Технічне обслуговування обладнання провадиться у відповідності з переліком робіт по експлуатаційному обслуговуванню даного типу обладнання з урахуванням конструктивних особливостей кожної окремої марки обладнання згідно з додатком до їхніх технічних характеристик.

5.6.10. Усі роботи всередині сушильної камери провадяться після відключення пари і охолодження камери до 35°C.

5.6.11. Для освітлення сушильної камери слід застосовувати переносну лампу на напругу 12 В у герметичній арматурі.

5.6.12. Для догляду за механізмами, які неможливо обслуговувати з підлоги, необхідно побудувати спеціальні площадки: стаціонарні – розміром не меншим за 0,8 x 0,8 м або пересувні – розміром не меншим за 0,5 x 0,5 м. Краї площадки обносяться поручнями заввишки 1 м з бортами, підшитими по низу на висоту не меншу за 0,1 м.

5.6.13. Для підняття на площадки слід застосовувати міцні стаціонарні драбини з двосторонніми поручнями: при частому користуванні – завширшки 0,8–1 м з нахилом не більшим за 45°, при періодичному користуванні (1–2 рази на зміну) – завширшки 0,6–0,8 м з нахилом не більшим 60°. Ширина сходів драбини повинна бути 0,2 м, а висота при нахилі 45° – 0,2 м, при нахилі 60° – 0,3 м. Застосовувати драбини зі сходами з металу круглого перерізу.

5.7. Вантажопідйомні і транспортні засоби

5.7.1. Загальні вимоги до улаштування, розміщення та експлуатації підйомно-транспортного обладнання викладені в ГОСТ 12.3.029-82. ССБТ. Работы погрузочно-разгрузочные. Общие требования безопасности, Правила будови і безпечної експлуатації вантажопідйомних кранів та в СНиП III-4-80. Техника безопасности в строительстве.

5.7.2. Спостереження за станом підйомно-транспортних засобів покладається на спеціально навчених слюсарів та електромонтерів,

які не рідше одного разу на 10 днів повинні детально оглядати та перевіряти справність дії механізмів.

5.7.3. Усі підйомно-транспортні засоби, що використовуються, необхідно підтримувати в справному стані.

5.7.4. Транспортні механізми (конвеєри, транспортери), які з місця пуску впродовж всього шляху не проглядаються, необхідно обладнати світлозвуковою сигналізацією, заблокованою з пусковим пристроєм, діючим не менше, чим за 10 с до пуску транспортного механізму.

5.7.5. Привід транспортних механізмів обладнується огорожею.

5.7.6. Транспортні механізми обладнуються пристосуваннями для автоматичного зупинення їх у випадку перевантаження, обриву, спадання або буксування ланцюга, стрічки. При цьому після вимкнення електродвигуна транспортера, повинен автоматично вмикатися світлозвуковий сигнал, який попереджує персонал про аварійний стан транспортера.

5.7.7. Перед початком роботи транспортних механізмів необхідно перевірити напрямок руху тягового органу (стрічки, ланцюга) короткочасним вмиканням та вимиканням, справність заземлення металоконструкцій та електродвигуна, справність огорожі.

5.7.8. Транспортери завдовжки 30 м і більше обладнуються пристосуваннями для їх зупинення з місць, розташованих у кінцях і вздовж транспортера. Відстань між пунктами зупинок вздовж транспортерів не повинна перевищувати 15 м.

5.7.9. Стрічкові транспортери обладнуються пристосуваннями для автоматичного натягання стрічки. Натяжний пристрій обладнується огорожею.

5.7.10. Усі транспортери обладнуються пристроями (борти, лотки, стінки) для огороження виробів та матеріалів, що переміщуються. Огороджуючі борти в стрічкових транспортерів повинні перекиривати робочі барабани не менше, як наполовину. Туери, зірочки ланцюгових транспортерів обладнуються захисними засобами, які перекиривають від вісі на менше за 1 м.

5.7.11. У стрічкових транспортерів під робочою частиною плоскої стрічки по всій довжині та ширині між роликками настиляється суцільний гладкий настил.

5.7.12. Місця з'єднання транспортної стрічки за допомогою заклепок, болтів та інших пристосувань не повинні мати виступаючих контурів з'єднуючих деталей.

5.7.13. Підвісні транспортери (монорейки) необхідно надійно закріплювати, щоб при русі вантажонесучих підвісок і навішаних на них возиків та вішалок з виробами не було небезпечних коливань. Монорейки необхідно заземлювати.

5.7.14. Для запобігання аварій при випадковому обриві тягового органу (ланцюга) підвісні конвеєри обладнуються уловлювачами ланцюга.

5.7.15. Під ланцюговим транспортером з вантажними захватами встановлюються сітчаті захисні засоби по всій довжині транспортера. У кінцевих пунктах встановлюються кінцеві упори, а в місцях відгалужень приймальних штанг від основного шляху конвеєра необхідно встановити зчитуючий пристрій адресоносія та пневмомеханічний важільний пристрій, який забезпечує безпеку транспортування виробів на робочі місця.

5.7.16. Підвісні конвеєри монтуються на такій висоті, щоб вантаж, який транспортується, знаходився над обладнанням на висоті не меншій за 0,5 м.

5.7.17. Керування транспортними механізмами здійснюється з пульту керування, який розміщено на робочих місцях.

5.7.18. По нахиленій частині ланцюгових транспортерів з нахилом більшим за 6° необхідно встановлювати на шарнірах опори такі, що гойдаються, і які дозволяють ланцюгові рухатися в робочому напрямку, але не дозволяють йому рухатись у зворотному напрямку або падіння у випадку розриву.

5.7.19. Возик з вантажем повинен бути стійким і виключати можливість перекидання під час роботи.

5.7.20. Ручки возиків розміщуються на висоті не менше за 0,8 м від рівня підлоги.

5.7.21. Категорично забороняється розгін порожніх і завантажених возиків та їзда на них. Ручки возиків мають бути захищені ефесами, які охороняють руки від травм при проїзді в дверях, отворах або поблизу обладнання.

5.7.22. Вага вантажу, що перевозиться електрокаром, возиком не повинна перевищувати установлені вантажопідйомності.

5.7.23. Вантаж перевозиться в спеціальній тарі, виготовленій у відповідності з конструкцією возика.

5.7.24. Електрокари обладнуються звуковою сигналізацією і освітленням.

5.7.25. При переміщенні електрокарів і возиків у виробничих приміщеннях відстань між обладнанням, трубопроводами і електрокаром повинна бути більшою за 0,5 м.

5.7.26. Ширина проїзду для електрокара повинна бути більшою за 2 м.

5.7.27. Перед тим, як виїхати на лінію необхідно перевірити дію гальм, контролера і механізму підймання.

5.7.28. Експлуатацію автомобільного транспорту на підприємстві потрібно здійснювати відповідно до правил техніки безпеки для автомобільного транспорту.

6. ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ

ПРИ ВИКОНАННІ РОБІТ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ

6.1. Електробезпека

6.1.1. Улаштування, експлуатацію і ремонт електротехнічних установок та мереж необхідно здійснювати згідно з Правилами техніки безпеки при експлуатації електроустановок.

6.1.2. Усе технологічне обладнання забезпечується електричною блокувальною апаратурою, яка запобігає запуску двигуна при відчинених люках, дверцятах та огороженні.

6.1.3. На усіх пускових пристроях, що не знаходяться на машині (механізмах, агрегатах), наносяться написи зі вказівкою, до якої машини вона відноситься.

6.1.4. Усі струмопровідні частини електроустановок необхідно надійно ізолювати, загороджувати або розташовувати в місцях, недоступних для дотику.

6.1.5. На лицьовому боці кришок, що закривають доступ до струмопровідних частин обладнання, наноситься знак безпеки, а кришки обладнуються запорами під спеціальний ключ. Кабельна муфта або труба з електропроводами проводиться безпосередньо до коробки конкретних зажимів електродвигуна. Незащищені ділянки проводів чи кабелів повинні мати додаткову ізоляцію (гнучкі металеві рукави, гумові трубки тощо).

6.1.6. Внутрішню поверхню огорожень, а також внутрішню поверхню шафи із струмопровідними елементами електрообладнання необхідно фарбувати в червоний сигнальний колір.

6.1.7. Металеві корпуси електродвигунів, пускової апаратури, вимикачі мереж, корпуси верстатів, пральних і прально-віджимних машин, центрифуг, прасувальних столів, пресів, каркаси розподільчих шаф, пультів управління, металева освітлювальна апаратура, а також металеві корпуси стаціонарних, переносних та пересувних електроприймачів, які можуть опинитися під напругою в зв'язку з пошкодженням ізоляції, заземлюються згідно з вимогами Правил устроювання електроустановок (ПУЕ).

Вияток становлять підставки під електропраски зі шнуровою електропроводкою, які повністю ізолюються.

6.1.8. З'єднання заземлюючої проводки повинні забезпечувати надійний контакт. Приєднання заземлюючих проводів до корпусів апаратів здійснюється болтовими з'єднаннями або зваркою.

6.1.9. Огляд заземлюючих пристроїв потрібно провадити одночасно з оглядом електрообладнання не рідше одного разу на місяць.

6.1.10. Періодичність вимірів опору заземлюючих пристроїв не рідше одного разу на рік.

6.1.11. Пускова апаратура електродвигунів обладнання, що розташоване у приміщеннях з вологим режимом (пральних цехах, приміщеннях для встановлення конденсатних блоків, приміщеннях

для паророзподільних колекторів тощо) слід виносити у приміщення, що не має агресивного середовища. Магнітні пускачі прального цеху виносять у окреме приміщення і зачиняють.

6.1.12. Ручний інструмент, який застосовується при електромонтних роботах (викрутки, плоскогубці, кусачки тощо) необхідно обкладувати ізолюючими ручками.

6.1.13. Підключення до електромережі ручного переносного інструмента здійснюється кабелем за допомогою штепсельних з'єднань.

6.1.14. Електрозахисні засоби підлягають огляду і випробуванню згідно з чинними правилами і нормами.

6.1.15. Вмикання в мережу електропрасок необхідно здійснювати шланговими проводами марки ШГПЛ (шнур з гумовою ізоляцією, переносний, легкий), який підводиться до електропрасок зверху за допомогою кронштейнів, установлених на прасувальних столах. Довжина провода між кронштейном і праскою повинна бути такою, щоб під час роботи він не лягав на прасувальний стіл і дозволяв вільно переміщувати праску по всій поверхні прасувальної дошки.

6.1.16. При роботі на прасувальних столах, обладнаних електропрасками, в приміщеннях з електропровідною підлогою (цементними, плиточними тощо) слід застосовувати ізолюючі настили і підставки, а також діелектричні доріжки і килимки. Розміри ізолюючих площадок повинні виключати можливість одночасного дотику до праски і заземлюючих частин електрообладнання або струмопровідних конструкцій і поверхонь.

6.1.17. Робоча поверхня прасувального стола виготовляється із непровідних матеріалів (дерево, пластмаса) і закріплюється до станини металевими болтами з утопленими головками.

6.1.18. Ручки електропрасок виготовляють із ізолюючого матеріалу з потовщенням на кінцях для запобігання зісковзування руки.

6.1.19. Працюючі в розподільчих електропристроях з напругою до 1000 В зобов'язані застосовувати гумові діелектричні галоші, діелектричні рукавички, захисні окуляри і монтерський інструмент з ізолювальними ручками.

6.1.20. У складських приміщеннях загальний електрорубильник влаштовується поза приміщенням складу на вогнетривкій стіні або на опорі, яка стоїть окремо і міститься в шафі або ніші.

6.1.21. Підключення і відключення на розподільчих щитах, у внутрішніх і зовнішніх електромережах, а також різні операції щодо монтажу, ремонту і обслуговування (заміна світильників, арматури, запобіжників, штепсельних розеток та інші електротехнічні роботи) дозволяються провадитися лише електромонтерами, прикріпленими до даного цеху чи дільниці.

6.1.22. Роботи щодо ремонту електрообладнання, електроінструменту і освітлювальної мережі дозволяється провадити тільки після відключення їх від джерел електроживлення. На пускових пристосуваннях і рубильниках необхідно вивішувати плакати, які б указували, що лінія або машина знаходиться в ремонті і пуск її заборонено.

6.1.23. Електродвигуни слід терміново вимикати від електромережі при:

- нещасному випадку або загрозі його;
- появі диму і вогню з електродвигуна і пускорегулювальної апаратури;
- нагріванні підшипників вище допустимої температури, що вказана в інструкції заводу-виробника;
- значному зниженні числа обертів електродвигуна, що обумовлюється його швидким нагріванням.

6.1.24. Усе електрогосподарство приміщень підприємства (незалежно від їх призначення, ступеня вогнетривкості тощо), які після закінчення робіт зачиняються і не контролюються, необхідно повністю відключати від електромережі. У решті приміщень після закінчення робіт дозволяється залишати під напругою лише чергове освітлення.

6.1.25. Виробничі процеси, при яких можливе утворення статичної електрики, організуються таким чином, щоб можливість накопичення зарядів статичної електрики була виключена.

6.2. Заходи безпеки при проведенні електрозварювальних і газозварювальних робіт

6.2.1. При проведенні електрозварювальних робіт необхідно керуватися вимогами Правил безпеки в газовому господарстві. До роботи щодо електрозварки допускаються особи, які пройшли відповідне навчання, інструктаж і перевірку знань вимог безпеки з оформленням у спеціальному журналі і які мають кваліфікаційне посвідчення. Електрозварники повинні мати кваліфікаційну групу щодо вимог безпеки не нижчу за другу.

6.2.2. Усе електрообладнання стаціонарних та пересувних установок необхідно надійно заземлювати.

6.2.3. Електрозварників необхідно забезпечувати брезентовими костюмами, щитками з темним склом, гумовими килимками з повстяною підкладкою, гумовими шлемами, діелектричними галошами, брезентовими рукавицями.

6.2.4. При проведенні електрозварювальних робіт усередині закритих приміщень необхідно встановлювати витяжну вентиляцію. При несправній вентиляції провадити зварювальні роботи забороняється.

При цьому присутність робочих інших професій не допускається.

6.2.5. Робочі місця електрозварників, що знаходяться як у приміщеннях, так і на відкритому повітрі, необхідно огорожувати переносними щитками або ширмами.

6.2.6. Переносні огороження повинні бути міцними і легкими, виготовлятися із листової сталі або азбестового полотна.

6.2.7. Над зварювальними установками, що знаходяться на відкритому повітрі, необхідно влаштувати навіси.

6.2.8. Дерев'яні стіни та перегородки, розташовані ближче за 5 м від зварювальних і газозварювальних постів, оштукатурюються або оббиваються листовим азбестом чи листовою сталлю по повсті, змоченій в глиняному розчині. Обшивка стін сталлю не допускається.

6.2.9. При виконанні ручних робіт газового різання і зварювання газозварники і газорізки забезпечуються захисними окулярами закритого типу.

6.2.10. До початку газозварювальних робіт робоче місце необхідно ретельно оглянути і зайві, що заважають роботі, предмети і легкозаймисті матеріали прибрати.

6.3. Заходи безпеки при підйманні і переміщенні вантажів

6.3.1. Вантажити і розвантажувати тяжкі і громіздкі вантажі слід з обов'язковим дотриманням безпечних способів вантаження, розвантаження і транспортування вантажів, вказаних у ГОСТ 12.3.009-76. ССБТ. Работы погрузо-разгрузочные. Общие требования безопасности.

6.3.2. Розвантажувати, переміщувати і піднімати тяжкі вантажі слід, як правило, механізованим способом за допомогою спеціальних механізмів. Механізований спосіб провадження вантажно-розвантажувальних робіт є обов'язковим при роботі з вантажами, важкими за 50 кг, а також при підйманні вантажів на висоту більшу за 3 м.

При користуванні вантажопідіймними механізмами слід дотримуватися вимог Правил будови і безпечної експлуатації вантажопідіймних кранів.

6.3.3. При перенесенні тяжких речей підлітками необхідно керуватися граничними нормами підймання і переміщення важких речей неповнолітніми.

6.3.4. Шляхи переміщення вантажів і проходи для вантажників повинні бути рівними і гладкими, звільненими від сторонніх предметів.

6.3.5. У вечірній і нічний час територію, на якій провадяться вантажно-розвантажувальні роботи, необхідно освітлювати.

6.3.6. Тара для вантажів, що транспортуються, повинна бути справною, без задирок, рваних країв, виступаючих цвяхів. На перев'язаних вантажах не допускаються звисаючі кінці або петлі вірьовок, дроту, пакувальної тканини тощо.

6.3.7. Для підймання вантажів потрібно застосовувати канати і ланцюги, які відповідають вимогам державних стандартів.

6.4. Заходи безпеки при експлуатації вантажопідіймних ліфтів

6.4.1. Ліфтами слід користуватися в повній відповідності до Правил будови і безпечної експлуатації ліфтів.

6.4.2. Кожний щойно установлений чи реконструйований вантажний ліфт необхідно зареєструвати в органах Держнаглядохоронпраці. Експлуатація ліфта допускається тільки після його огляду і випробування, а також письмового дозволу інспектора Держнаглядохоронпраці.

6.4.3. Діючі ліфти підлягають огляду і випробуванню в термін, встановлений Держнаглядохоронпраці. Експлуатація ліфта, у якого закінчився вказаний у його паспорті термін наступного випробування, не допускається.

6.4.4. Стіни шахти ліфта, що розміщений усередині будинку і з'єднує декілька поверхів, а також підлога і перекриття шахти виготовляються із вогнетривких або напіввогнетривких матеріалів.

6.4.5. Шахту і кабінку ліфта необхідно огорожувати. Огороджування шахти ліфта в межах нижнього поверху допускається виконувати для зручності огляду і обслуговування зйомними щитами. Кабінку грузового ліфта можна огорожувати металевою сіткою із дроту, з діаметром не меншим за 1,2 мм, з отворами не більшими за 20 мм при умові влаштування по низу кабіни огороження із металевих листів заввишки від рівня підлоги 1000 мм і більше.

6.4.6. Прямокутний машинний приміщення, приміщення верхніх блоків, площадку перед дверима ліфтів, проходи і коридори, що ведуть до ліфта, необхідно обладнати стаціонарним електричним освітленням.

6.4.7. Машинне відділення ліфта повинне бути ізольованим, сухим, добре вентильоватись. Прохід до машинного відділення повинен бути вільним.

6.4.8. У машинному відділенні і приміщенні верхніх блоків забороняється:

– установлення механізмів та приладів, що не мають відношення до ліфта;

– зберігання змащувальних масел і вогнебезпечних матеріалів.

6.4.9. На зовнішньому боці всіх дверей шахти ліфта прикріплюються таблички з указанням типу ліфта (вантажний, вантажний з провідником тощо) і його граничної вантажопідйомності. На дверях першого поверху або біля них вивішується реєстраційний номер ліфта.

6.4.10. Біля дверей шахти на всіх поверхах і всередині кабіни необхідно вивісити інструкцію про порядок користування ліфтом зважаючи на правила охорони праці.

6.4.11. Технічний нагляд за ліфтом доручається особі, яка має посвідчення про проходження спеціального навчання і права на нагляд за ліфтами. У паспорт кожного ліфта заноситься прізвище, ім'я, по батькові та підпис особи, що відповідає за справний стан і безпечну дію ліфта.

6.4.12. Технічний огляд ліфта провадиться не рідше одного разу на десять днів. У випадку виявлення несправностей в роботі ліфта його необхідно негайно зупинити.

6.4.13. На основному завантажувальному поверсі вказується номер телефону, по якому необхідно повідомити про несправність ліфта.

6.4.14. По закінченні роботи ліфт необхідно відімкнути від живильної мережі.

6.4.15. Двері машинного відділення, приміщення верхніх блоків і вхід у прямокутний машинний приміщення необхідно замикати на замок; ключі зберігаються в чергового електрика, що обслуговує ліфт.

7. УМОВИ ПРАЦІ ПРАЦЮЮЧИХ У ВИРОБНИЧИХ ПРИМІЩЕННЯХ ПІДПРИЄМСТВ ПРАЛЕНЬ ТА ЛАЗЕНЬ**7.1. Мікроклімат виробничих приміщень**

7.1.1. Мікроклімат у виробничих приміщеннях пралень та лазень повинен відповідати вимогам ДНАОП 0.03-3.15-86. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень № 4088-86.

7.2. Опалення та вентиляція

7.2.1. Виробничі і допоміжні приміщення необхідно обладнати системами опалення та вентиляції, які забезпечують рівномірну температуру і стан повітряного середовища у відповідності до вимог СНіП 2.04.05-86. Отопление, вентиляция и кондиционирование.

7.2.2. Для забезпечення відповідно до санітарних норм параметрів повітряного середовища на підприємствах встановлюють системи опалення, які забезпечують рівномірне нагрівання повітря впродовж всього опалювального періоду, а також безпеку в пожежному відношенні.

7.2.3. У складах, що не опалюються, необхідно обладнувати спеціальні приміщення для зігрівання працюючих та оформлення документів.

7.2.4. При центральному опаленні цехи зі значними тепловиділеннями від технологічного обладнання необхідно забезпечувати пристроями для вимкнення нагрівальних приладів і відключення окремих частин опалювальної системи без шкоди для решти цехів, допоміжних і адміністративних приміщень.

7.2.5. Нагрівальні прилади систем опалення потрібно розміщувати безпосередньо під світловими отворами з урахуванням необхідності захисту працюючих від спадючих донизу потоків холодного повітря при розміщенні постійних робочих місць на віддалі 2 м і менше від вікон у зовнішніх стінах.

7.2.6. Нагрівальні прилади системи опалення захищаються спеціальним загороджувальним обладнанням.

7.2.7. Прилади опалення не повинні закриватися або захаращуватися.

7.2.8. В усіх виробничих приміщеннях необхідна наявність термометрів.

7.2.9. Для створення та підтримання необхідних умов повітряного середовища в робочих приміщеннях влаштовується природна, примусова припливно-витяжна або змішана вентиляція.

7.2.10. Концентрації токсичних речовин, парів і пороку в робочій зоні виробничих приміщень не повинні перевищувати гранично допустимих концентрацій, затверджених Державною санітарною інспекцією.

Гранично допустима концентрація шкідливих речовин у повітрі робочої зони повинна відповідати ДНАОП 0.03.-3.15-86. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.

7.2.11. Повітря, що подається системами припливної вентиляції з механічним побудженням, забирається ззовні в найменш забрудненій зоні або підлягає попередньому очищенню.

7.2.12. Видалення повітря належить передбачати безпосередньо від місць виділення виробничих шкідливостей або із зон найбільшого забруднення повітря в приміщенні.

7.2.13. У приміщеннях, де можливі виділення вибухонебезпечних речовин, встановлюють вентилятори у вибухонебезпечному виконанні.

7.2.14. Повітровід вентиляційних систем виготовляється з антикорозійних і негорючих матеріалів з ретельною герметизацією швів і з'єднань.

7.2.15. Забір свіжого повітря вентиляційною системою провадиться з висоти не меншої за 2 м від землі навітряної сторони, а в зеленій зоні – не меншої за 1 м. Забруднене повітря усувається через спеціальний отвір. Засоби захисту від метеопадів не повинні заважати усуненню забрудненого повітря.

7.2.16. Незалежно від наявності шкідливих виділень і вентиляційних пристроїв у вікнах виробничих приміщень для забезпечення природного провітрювання необхідно передбачити фрамуги чи кватирки, що відчиняються.

7.2.17. Для відкриття фрамуг, вікон, створок ліхтарів влаштовується зручні пристосування, що управляються з підлоги.

7.2.18. Усі вентиляційні системи і місця встановлення вентиляційного обладнання повинні бути легко доступними для огляду, очищення і ремонту.

7.2.19. Рівень шуму і вібрації, який створюється вентиляційним обладнанням, не повинні перевищувати допустимих значень.

7.2.20. На вентиляційні установки необхідно обов'язково мати паспорти та періодично їх випробовувати.

7.2.21. Контрольні випробування витяжних систем провадяться один раз на два роки, приточних систем – один раз на три роки.

7.2.22. Для забезпечення нормальної експлуатації вентиляційного господарства наказом по підприємству призначається відповідальна особа, складаються графіки чищення, опрацьовується інструкція щодо обслуговування вентустановок.

7.2.23. Вентиляційні камери розміщуються в окремих приміщеннях, вентиляційне обладнання встановлюється з дотриманням правил звукоізоляції.

7.2.23. В усіх випадках, коли в робочому приміщенні встановлюється додаткове чи нове обладнання, що виділяє тепло, вологу, пил або газу, провадиться переобладнання і перепланування цехів або зміна технологічних процесів, зв'язані з цим діючі вентиляційні системи також відповідним чином переобладнюються, щоб забезпечувати в нових умовах встановлені для робочих приміщень метеорологічні параметри і гранично допустиму концентрацію шкідливих речовин.

7.3. Освітлення

7.3.1. Природне та штучне освітлення виробничих, допоміжних службово-побутових приміщень і території пралень та лазень повинне відповідати вимогам СНиП II-4-79. Естественное и искусственное освещение.

7.3.2. Територія підприємств, місце пересування людей і транспорту, а також місце робіт відповідно до діючих нормам забезпечуються штучним освітленням, що вмикається з настанням темряви або при поганій видимості (туман, дощ).

7.3.3. Скло і поверхні світлових отворів, світильники, освітлювальну арматуру необхідно утримувати в чистоті та справності. Скло вікон і ліхтарів необхідно очищати від бруду не рідше двох разів на рік, а в приміщеннях зі значними виділеннями пилу, парів і газів – не рідше чотирьох разів на рік.

7.3.4. Вікна та інші світлові отвори забороняється захаращувати.

7.3.5. Білі вікна, що обернені на сонячний бік, необхідно влаштовувати пристосування для захисту від прямих сонячних променів (козирки, штори).

7.3.6. Зарядне освітлення території підприємства, складів, транспортерів здійснюється прожекторами, світильниками, дуговими, кварцевими, ксеноновими лампами.

7.3.7. Штучне освітлення можна забезпечувати як лампами розжарювання, так і люмінесцентними лампами у вигляді загального чи комбінованого освітлення.

7.3.8. Місцеве освітлення робочих поверхонь обладнується так, щоб світильники можна було встановлювати з необхідним напрямком світла. Напряга для ламп місцевого освітлення, розташованих на висоті меншій за 2,5 м від підлоги, повинна бути не вищою за 36 В. Як виняток дозволяється застосовувати напруження до 220 В включно для світильників спеціальної конструкції, які є складовою частиною аварійного освітлення, що отримує живлення від незалежного джерела.

7.3.9. Застосування одного місцевого освітлення у виробничих і допоміжних приміщеннях не допускається.

7.3.10. При застосуванні місцевого освітлення лампи обладнуються відбивачами.

Застосування відкритих ламп без відбивачів забороняється.

Відбивачі виготовляються із матеріалу, що не просвічується.

7.3.11. Аварійне освітлення для виходу людей із приміщень повинно забезпечувати освітленість на підлозі за лінією основних проходів і на сходах не меншу за 0,3 лк.

Світильники аварійного освітлення вмикаються на самостійне живлення.

7.3.12. При всіх роботах у приміщеннях пралень та лазень напруження переносних електричних ламп не повинна бути більшою за 12 В. Якщо немає змоги користуватися переносними лампами напруження 12 В, то слід застосовувати акумуляторні ліхтарі або ліхтарі зі свічкою.

7.3.13. Для живлення ручних світильників у приміщеннях з підвищеною небезпекою і в особливо небезпечних застосовується напруження не вище за 36 В.

7.4. Шум та вібрація

7.4.1. Обов'язковою умовою зниження рівнів шуму та вібрації на робочих місцях є суворе виконання вимог, викладених в ГОСТ 12.1.003-83. ССБТ. Шум. Общие требования безопасности і ГОСТ 12.1.012-78. ССБТ. Вибрация. Общие требования безопасности.

7.4.2. Першочергово, заходи щодо зниження рівней шуму та вібрації спрямовуються на:

- заміну, ремонт і модернізацію обладнання, яке є джерелом підвищеного шуму і вібрації;
- локалізацію (виділення в окремі приміщення) обладнання та установок, експлуатація яких викликає шум та вібрацію;
- використання засобів шумопоглинання та вібрації (штучних поглиначів, звукоізолюючих кожухів, амортизаторів тощо);
- використання засобів індивідуального захисту;
- вибір раціонального режиму праці та відпочинку, скорочення (регулювання) часу знаходження в шумових умовах, проведення лікувально-профілактичних заходів.

7.4.3. Вентилятори та приводи вентиляційних установок необхідно встановлювати поза приміщеннями, де працюють люди, коли це можливо.

8. ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

8.1. Пожежна безпека підприємства регламентується ГОСТ 12.1.004-85. ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования, Будівельними нормами і правилами СНиП 11-2-80. Противопожарные нормы проектирования зданий и сооружений, СНиП 2.04.01-85. Производственные здания, Правилами пожежної безпеки в Україні.

8.2. Пожежна безпека підприємства забезпечується:

- системою попередження пожежі (комплексом організаційних заходів та технічних засобів, спрямованих на попередження виникнення пожежі);
- системою пожежного захисту (комплексом організаційних заходів та технічних засобів, спрямованих на попередження дії на працюючих небезпечних факторів пожежі та обмеження матеріальної шкоди від неї).

8.3. Основними причинами виникнення пожежі на підприємстві можуть бути:

- порушення правил пожежної безпеки, інструкцій щодо експлуатації технологічного обладнання;
- несправність технологічного обладнання;
- порушення правил ведення вогневих (зварювальних) робіт у виробничих приміщеннях;
- необережне поводження з відкритим вогнем, куріння в нествалених місцях;
- несправність електроустановок, електропроводки, вентиляційних систем та опалювальних приладів;
- загазованість виробничих приміщень пожежонебезпечними парами;
- самозагоряння горючих речовин і матеріалів;
- розряди статичної та атмосферної електрики (грозові розряди тощо).

8.4. Для забезпечення пожежної безпеки необхідно дотримуватись таких основних вимог:

8.4.1. Дороги, проїзди та протипожежні розриви між виробничими будовами і спорудами забороняється використовувати для складування обладнання та матеріалів. До всіх об'єктів підприємства завжди повинен бути вільний доступ і під'їзд.

8.4.2. Територія підприємства і всі будови та споруди, розташовані на ній, необхідно обладнати пожежним водопроводом або мати в достатній кількості пожежні водойми (ємкості з водою). Внутрішні пожежні крани слід встановлювати переважно біля виходів, на площадках сходових кліток, що опалюються, у вестибюлях кліток, проходах та інших найбільш доступних місцях. Пожежні крани встановлюються на висоті 1,35 м над рівнем підлоги приміщення і розміщуватись

у шафах, що мають отвори для провітрювання, двері пристосовані для їх опломбування, і що мають напис «ПК».

Пожежні крани внутрішнього протипожежного водопроводу в усіх приміщеннях необхідно обладнати рукавами і стволами, замкненими в шафи, які опломбовуються.

8.4.3. Пожежні гідранти, крани, колонки повинні підлягати регулярному технічному обслуговуванню. Кришки люків, колодязів повинні бути очищені від бруду, льоду і снігу.

8.4.4. У виробничих приміщеннях встановлюють вогнегасники з хімічною або повітряномеханічною піною. Хімічна піна застосовується для гасіння легкозаймистих рідин з температурою спалахування нижчою за 45°C. Повітряномеханічна піна слугує для гасіння горючих рідин з температурою спалахування від 28 до 100°C.

8.4.5. Приміщення, у яких розташовані пожежовибухонебезпечні виробництва, необхідно обладнати автоматичними засобами пожежогасіння і автоматичною пожежною сигналізацією.

Використання протипожежного інвентаря не за призначенням категорично забороняється.

8.4.6. Входи в будови (приміщення) внутрішні проходи та проїзди, тамбури, сходові клітки, запасні (евакуаційні) виходи повинні бути вільними – не зашарашеними обладнанням, сировиною, матеріалами, напівфабрикатами, готовою продукцією та відходами виробництва.

8.4.7. Виробничі приміщення (в першу чергу пожежонебезпечні) повинні мати запасні виходи. Усі двері евакуаційних виходів повинні вільно відкриватися в напрямку виходу із будівлі.

8.4.8. Горищні приміщення не можна використовувати у виробничих потребах або для збереження матеріалів. Ці приміщення повинні бути постійно замкненими, а ключі від замків слід зберігати у визначеному місці, доступному для одержання їх у будь-який час доби.

8.4.9. Станіонарні пожежні драбини, перехідні площадки на них та огорожені на дахах будівель і споруд необхідно постійно підтримувати в справному стані.

8.4.10. На території підприємства і у виробничих приміщеннях куріння допускається лише у спеціально відведених місцях. Тут встановлюються урни та резервуари з водою, вивішується табличка з написом «Місце для куріння».

8.4.11. Будови та споруди підприємства необхідно оснащувати первинними засобами пожежогасіння. Вид, кількість та розміщення первинних засобів (вогнегасників, полотен, ящиків з піском, діжок з водою тощо) визначаються ГОСТ 12.4.009-83. ССБТ. Пожарная техника для защиты объектов. Общие требования.

В кожному цеху, лабораторії, майстерні та інших приміщеннях для працюючих там людей повинні бути розроблені і вивішені конкретні інструкції щодо заходів пожежної безпеки і план евакуації із приміщення.

8.4.12. Експлуатацію як підприємства в цілому, так і окремих його підрозділів, обладнання установок та інструменту необхідно здійснювати в суворій відповідності з установленими інструкціями і правилами пожежної безпеки.

8.4.13. Виконання технологічного процесу, організація виробництва, розташування обладнання та інвентарю повинні забезпечувати у випадку виникнення пожежі можливість швидкої евакуації людей.

8.4.14. Системи опалення та вентиляції необхідно постійно підтримувати в справному стані, своєчасно ремонтувати та обслуговувати.

8.4.15. Необхідно систематично здійснювати контроль за станом ізоляції електрообладнання, стежити за його справністю, наявністю запобіжних та заземлюючих пристроїв; не допускати устанавлення в пошивочних цехах світильників відкритого типу.

8.4.16. Усі приміщення та територію підприємства необхідно забезпечувати вказівками і знаками безпеки у відповідності до вимог ГОСТ 12.4.026-76. ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности, а також мати плани евакуації людей та матеріальних цінностей.

8.4.17. Будови та споруди підприємства, незалежно від його географічного розташування, необхідно обладнувати блискавкозахистом.

8.4.18. Усі виробничі, адміністративні, складські та допоміжні приміщення підприємства забезпечуються засобами зв'язку для можливого термінового виклику професійної пожежної команди.

8.4.19. Усі робітники, службовці та інженерно-технічні працівники повинні проходити спеціальну підготовку в системі виробничого навчання з метою широкого вивчення правил пожежної безпеки. Увесь персонал підприємства повинен уміти користуватися засобами гасіння пожежі.

9. ВИМОГИ ДО ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ ПРАЦЮЮЧИХ

9.1. Засоби захисту працюючих за характером їх застосування поділяються на дві категорії:

- засоби колективного захисту;
- засоби індивідуального захисту.

9.2. Засоби колективного захисту в залежності від призначення підрозділяються на такі класи:

- засоби нормалізації повітряного середовища виробничих приміщень і робочих місць;
- засоби нормалізації освітлення виробничих приміщень і робочих місць;
- засоби захисту від шуму;
- засоби захисту від вібрації;
- засоби захисту від ураження електричним струмом;
- засоби захисту від електростатичних зарядів;
- засоби захисту від підвищених чи понижених температур поверхонь обладнання, матеріалів, виробів, заготовок;
- засоби захисту від підвищених чи понижених температур повітря робочої зони;
- засоби захисту від дії механічних факторів.

9.3. Засоби індивідуального захисту залежно від призначення підрозділяються на такі класи:

- спеціальний одяг;
- спеціальне взуття;
- засоби захисту рук;
- засоби захисту голови;
- засоби захисту очей;
- засоби захисту органів слуху.

9.4. Види спецодягу, спецвзуття та засоби індивідуального захисту, передбачені нормами, повинні видаватися робітникам безкоштовно у встановлені терміни згідно з ДНАОП 0.05-3.03-81. Типові галузеві норми безплатної видачі спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту робітникам і службовцям скрізних професій та посад усіх галузей народного господарства і окремих виробництв та відповідати відповідним ГОСТам, ТУ та ВТУ.

9.5. Адміністрація підприємства зобов'язана забезпечити своєчасне прання та ремонт спецодягу і спецвзуття, що видається.

9.6. При виконанні робіт, що супроводжуються виділенням шкідливих парів, пилу та пов'язаних з небезпекою розбризкування горючих та їдких рідин, працівникам повинні видавати засоби індивідуального захисту: протигази, респіратори, захисні окуляри, рукавиці, прогумлені фартухи, гумові рукавички та чоботи.

Робота в цих відділеннях провадиться під безпосереднім наглядом майстра або спеціального працівника.

9.7. Для захисту рук від впливу розчинників використовують захисні мазі та пасти.

9.8. Для захисту органів дихання використовують респіратори та протигази.

9.9. За засобами індивідуального захисту необхідно здійснювати належний догляд.

9.10. Робітники, яким видаються засоби індивідуального захисту, ознайомлюються з чинними правилами користування найпростішими способами перевірки справності і надійності цих засобів.

9.11. Електрозахисні засоби, що застосовуються робітниками, які обслуговують електроустановки, необхідно періодично піддавати електричним випробуванням.

9.12. Перед використанням засоби необхідно ретельно оглянути, очистити, перевірити, пересвідчитися у відсутності зовнішніх пошкоджень, а також у відповідності їх за клеймом напрузі даної електроустановки; термін періодичного випробування засобів захисту не повинен перевищувати:

- діелектричних гумових рукавичок – одного разу на півроку;
- галош – одного разу на рік;
- бот – одного разу на три роки.

9.13. Несправні засоби захисту або з простроченим клеймом негайно вилучаються з використання.

ОСТ 5.0272-79

РЕЗКА ТЕПЛОВАЯ МЕТАЛЛОВ. ОБЩИЕ ТРЕБОВАНИЯ БЕЗОПАСНОСТИ НПАОП 28.5-7.13-79 (НАОП 1.4.74-2.13-79)

Друкється мовою оригіналу

Настоящий стандарт распространяется на процессы тепловой резки и строжки при изготовлении и ремонте в заводских условиях судовых конструкций из сталей всех марок, алюминиевых сплавов, спецсплавов и цветных металлов, применяемых в судостроении.

Стандарт не распространяется на процессы тепловой резки и строжки на судах, находящихся в эксплуатации.

Стандарт устанавливает требования безопасности при тепловой (кислородной, кислородно-флюсовой, плазменной) резке, газовой и воздушно-дуговой строжке*.

1. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Опасные и вредные факторы, характерные для производственного процесса тепловой резки, по природе действия на работающих подразделяются на группы:

- физические;
- химические;
- психофизиологические.

К физическим факторам относятся:

- движущиеся части стационарных и переносных газорезательных машин;
- незащищенные подвижные элементы производственного оборудования;

* В дальнейшем – тепловой резке.

- перемещающиеся изделия, заготовки и материалы;
- сосуды, работающие под давлением;
- брызги расплавленного металла;
- пониженная или повышенная температура, влажность и подвижность воздуха в рабочей зоне;
- повышенная или пониженная температура поверхностей оборудования и материалов;
- повышенный уровень высокочастотного шума и ультразвука на рабочем месте;
- наличие в воздухе рабочей зоны тяжелых аэроионов различной полярности;
- опасный уровень напряжения в электрической цепи;
- отсутствие или недостаток естественного или искусственного освещения;
- повышенная яркость источников тепла в зоне резки;
- повышенный уровень ультрафиолетовой и инфракрасной радиации;
- взрывоопасные горючие газы.

К химическим факторам при выполнении тепловой резки относятся: аэрозоль, содержащий пыль окислов марганца, никеля, меди, кремния, хрома, железа; газы: окись углерода, двуокись углерода, окислы азота, озон.

Состав и количество пыли, газов, паров в составе аэрозолей

зависят от химического состава, свойств обрабатываемого металла, используемых материалов и технологического процесса тепловой резки.

К психофизиологическим факторам относятся физические и нервно-психические перегрузки.

При выполнении тепловой резки металлов у газорезчиков возникают динамические перегрузки (физические перегрузки) и перенапряжение анализаторов (нервно-психические перегрузки).

1.2. Допустимые уровни опасных и вредных производственных факторов

1.2.1. Содержание вредных веществ в воздухе рабочей зоны и параметры микроклимата на рабочих местах не должны превышать норм по ГОСТ 12.1.005-76. Уровни звукового давления, уровни шума на рабочих местах не должны превышать норм по ГОСТ 12.1.003-76, а уровни ультразвука – «Санитарных норм и правил при работе на промышленных ультразвуковых установках» № 1733-77, утвержденных Минздравом СССР от 24 мая 1977 г.

1.2.2. Концентрация горючих газов (ацетилен, пропан, бутан, метан, водород) в воздухе производственных помещений не должна превышать значений, установленных ГОСТ 12.1.004-76.

1.2.3. Предельно допустимые концентрации вредных веществ в воздухе рабочей зоны при выполнении тепловой резки приведены в таблице.

Технологический процесс	Материал	Вредное вещество	Предельно допустимая концентрация, мг/м ³	
Кислородная резка металлов	Углеродистые и низколегированные стали	Окись железа с примесью окислов марганца до 3%	6,00	
		Окись железа с примесью фтористых или от 3 до 6% марганцовистых соединений	4,00	
	Высокомарганцовистые сплавы	Окислы марганца	0,05	
	Хромоникелевые сплавы	Окислы хрома: CrO ₃	0,01	
	Медно-никелевые сплавы	Cr ₂ O ₃	1,00	
		Окислы меди	1,00	
	Сталь типа АК	Окислы никеля	0,50	
		Пыль	6,00	
	Алюминиевые сплавы	Все виды сплавов	Окислы меди	1,00
			Окись углерода	20,00
		Окислы азота	5,00	
Плазменная резка		Озон	0,10	

1.3. Требования безопасности, предъявляемые к организации технологических процессов тепловой резки

1.3.1. Технологические процессы тепловой резки при изготовлении и ремонте судовых конструкций должны соответствовать требованиям настоящего стандарта, ГОСТ 12.3.002-75, нормативной документации, утвержденной органами государственного надзора (Госгортехнадзора, Госэнергонадзора, Госсанинспекции и др.), отраслевых норм и правил на проведение отдельных производственных технологических процессов тепловой резки, приведенных в справочном приложении.

1.3.2. Производственные процессы тепловой резки должны выполняться в соответствии с требованиями «Типовых правил пожарной безопасности для промышленных предприятий», «Правил пожарной безопасности при проведении сварочных и огневых работ на объектах народного хозяйства», утвержденных ГУПО МВД СССР, с «Требованиями пожарной безопасности для строящихся, модернизируемых и ремонтируемых судов», утвержденными Министерством.

1.3.3. Производственные процессы тепловой резки, проводимые в замкнутых и труднодоступных помещениях, должны выполняться по наряду-допуску на работы с повышенной опасностью, в присутствии наблюдающего и при обеспечении бесперебойной работы вентиляции

с соблюдением всех требований безопасности ОСТ 5.0241-78.

1.3.4. Концентрация горючих газов (ацетилен, пропан, бутан, метан, водород) и вредных веществ в воздухе производственных помещений должна контролироваться санитарными и пожарными службами предприятия и центральной заводской лабораторией.

Порядок и сроки проведения контрольных замеров устанавливаются администрацией цеха предприятия по согласованию с отделом техники безопасности и пожарного надзора предприятия.

1.3.5. В замкнутых помещениях судна тепловая резка разрешается только после проверки концентрации взрывоопасных и вредных паров и газов в воздухе рабочей зоны центральной заводской или промышленно-санитарной лабораторией.

1.3.6. Воздух, загрязненный вредными веществами и пылью, выбрасываемый местной вытяжной или общеобменной вентиляцией из производственных и судовых помещений на территорию предприятия и за ее пределы, должен очищаться в соответствии с требованиями СНиП 11-33-75.

1.3.7. Организация производственного процесса тепловой резки должна исключать одновременное проведение огнеопасных работ, связанных с применением горючих и легковоспламеняющихся жидкостей (маларные, облицовочные, работы по расконсервации и т. п.).

1.3.8. Организация и проведение тепловой резки должны исключать возможность получения газорезчиками механических травм, вызванных воздействием движущихся предметов.

2. ТРЕБОВАНИЯ К ТЕХНОЛОГИЧЕСКИМ ПРОЦЕССАМ

2.1. Источники опасных и вредных производственных факторов
К источникам опасных и вредных производственных факторов при выполнении тепловой резки относятся следующие:

- конструктивные недостатки оборудования, оснастки, приспособлений для резки и строжки;
- несоответствие технологических процессов резки и строжки требованиям безопасности;
- неисправное состояние технологического оборудования, оснастки и приспособлений;
- несоблюдение требований безопасности и производственной санитарии при организации и содержании рабочих мест;
- допуск к выполнению работ, связанных со строжкой, резкой, лиц, не прошедших обучение и инструктаж по безопасным способам их выполнения;
- нарушение газорезчиками и их подручными требований безопасности и трудовой дисциплины;
- выполнение тепловой резки без средств индивидуальной защиты (спецодежды, спецобуви, касок, респираторов, рукавиц и т. д.);
- выполнение тепловой резки без средств индивидуальной защиты органов дыхания при малой эффективности или бездействии коллективных средств защиты, когда содержание вредных веществ в воздухе рабочей зоны превышает предельно допустимые концентрации;
- нарушение правил электробезопасности и пожарной безопасности персоналом, участвующим в выполнении работ по тепловой резке (газорезчиками, наладчиками и т. д.);
- отсутствие руководства и контроля за безопасным выполнением работ газорезчиками на рабочих местах.

2.2. Общие требования

2.2.1. Тепловая резка металлов на строящихся и ремонтируемых судах проводится после выдачи письменного разрешения лицом, ответственным за пожарную безопасность объекта (нач. цеха, строителем, старшим строителем, сдаточным механиком судна и т. д.). Должностные лица, имеющие право выдавать разрешения на производство тепловой резки, назначаются приказом руководителя предприятия.

Все временные огневые работы, связанные с тепловой резкой металлов на судах, выполняются после выдачи письменного разрешения старшего строителя судна с начала насыщения его горючими веществами и материалами. До этого момента ведется журнал учета огневых работ, связанных с тепловой резкой металлов.

2.2.2. Тепловая резка металла на строящихся судах после отделки и изоляции должна выполняться с соблюдением необходимых мер пожарной безопасности после согласования с ответственным сдатчиком судна или лицом, его заменяющим, и местными органами пожарной охраны, а на ремонтируемых судах – с администрацией судна с указанием вида работ, времени и места их выполнения, а также лица, ответственного за безопасное проведение работ.

2.2.3. При проведении тепловой резки должны быть оборудованы общеобменная вентиляция и местные отсосы, обеспечивающие снижение концентрации вредных веществ в воздухе рабочей зоны до предельно допустимой.

Параметры общеобменной вентиляции, расход воздуха, материалов для выполнения газовой и воздушно-дуговой строжки должны гарантировать концентрацию вредных веществ в зоне дыхания не выше предельно допустимой или позволяющую применять индивидуальные средства защиты органов дыхания в соответствии с требованиями ОСТ5.0207-82 и другой нормативно-технической документацией.

2.2.4. При выполнении тепловой резки вручную, переносными, стационарными машинами на раскроечных столах листы должны ук-

ладываться таким образом, чтобы кромки их не выходили за пределы стола, не свешивались.

2.2.5. Требования к режимам работы, порядку обслуживания оборудования в обычных условиях эксплуатации и в аварийной ситуации должны устанавливаться в соответствии с инструкциями по безопасной эксплуатации и обслуживанию стационарных и переносных машин, оборудования для выполнения тепловой резки и технологической и нормативно-технической документацией по безопасности труда и производственной санитарии.

2.2.6. При выполнении кислородной резки на строящихся и ремонтируемых судах необходимо в качестве горючего газа применять преимущественно ацетилен. Допускается применение природного газа.

2.2.7. Применение для кислородной резки газов – заменителей ацетилена, за исключением пропан-бутановых смесей, должно соответствовать требованиям «Правил техники безопасности и производственной санитарии при производстве ацетилена, кислорода и газопламенной обработке металла», утвержденных ЦК профсоюза рабочих машиностроения. Применение для кислородной резки пропан-бутановых смесей при сталельных работах на строящихся и ремонтируемых судах, в замкнутых и труднодоступных помещениях (отсеках, танках, машинно-котельных помещениях, цистернах, резервуарах и т. п.) запрещается.

Тепловая резка с использованием пропан-бутановых смесей разрешается на открытых площадках и в помещениях цехов. При этом разрешение на выполнение работ в помещениях цехов должно быть согласовано с органами местного санитарного надзора, пожарного надзора и технической инспекции профсоюза.

2.3. Требования к плазменной резке

2.3.1. Устройство, расположение, монтаж и эксплуатация оборудования должны соответствовать требованиям нормативной документации, приведенной в справочном приложении.

2.3.2. Устранять неполадки в машине, резачке, заменять вышедшие из строя сменные детали резака необходимо только при отключенном силовом питании установки.

Эту работу должны выполнять наладчики, обслуживающие машину, аттестованные на квалификационную группу по безопасности труда не ниже III.

2.3.3. При любой неисправности машины следует немедленно прекратить работу, отключить машину от источника питания электроэнергией и газами и сообщить об этом мастеру участка.

2.3.4. Напряжение холостого хода источника тока при номинальном напряжении сети не должно превышать 180 В – при ручной резке, 300 В – при полуавтоматической резке и 500 В – на стационарных машинах.

2.3.5. При зажигании «дежурной дуги» отверстие сопла резака необходимо направлять в сторону от работающих рядом. При зажигании «дежурной дуги» замыканием необходимо пользоваться специальным приспособлением с тщательно изолированной ручкой длиной не менее 150 мм.

2.3.6. При перерывах в работе и уходе с рабочего места газорезчик должен отключить установку от источников питания.

2.3.7. Не допускается выполнение резки в замкнутых и труднодоступных помещениях в условиях высокой влажности (выше относительной влажности, указанной в ГОСТ 12.1.005-76), в рабочей зоне, вызывающей отпотевание конструкций и оборудования или увлажнения спецодежды работающих, а также в спецодежде, обуви, рукавицах мокрых, отсыревших или увлажненных потом.

Не допускается выполнение ручной резки на рабочих местах или в рабочей зоне, не защищенных от атмосферных осадков (дождя, снега, града и т. п.) во время их выпадания.

2.3.8. При работе на машинах с фотоэлектрической системой управления не допускается вскрывать корпус фотоумножителя, если машина не отключена от электропитания.

2.3.9. На рельсовом пути машины должны быть установлены упоры, предохраняющие машину от схода с рельсов. Между упорами не

должны находиться посторонние предметы.

2.3.10. На рабочем месте под ногами должны быть изолирующие коврики, которые по срокам и нормам должны отвечать требованиям «Правил пользования и испытания защитных средств, применяемых в электроустановках», утвержденных Госэнергонадзором СССР.

2.3.11. Системы управления электрооборудованием должны быть просты и удобны в эксплуатации, иметь выносные и стационарные пульты управления, исключающие случайный пуск оборудования.

2.3.12. Система контроля и управления полуавтоматической и автоматической плазменной резкой на переносных и стационарных машинах должна осуществляться дистанционно:

– до появления «дежурной дуги» напряжение холостого хода должно подаваться на плазматрон включением кнопки «Пуск», которая не обеспечивается блокировкой; после возбуждения «дежурной дуги» должна автоматически осуществляться блокировка кнопки «Пуск»; снятие напряжения с плазматрона при отключении или обрыве дуги также должно выполняться автоматически.

2.3.13. Рукоятка ручного резака для выполнения плазменной резки должна иметь кнопку дистанционного управления установкой.

2.4. Требования к воздушно-дуговой строжке

2.4.1. При проведении воздушно-дуговой строжки должны соблюдаться следующие требования:

– выдувать расплавленный металл в одном направлении, при этом необходимо исключить возможность случайного попадания искр и брызг расплавленного металла на людей и на горючие материалы;

– рабочее место газорезчика, выполняющего воздушно-дуговую строжку, должно быть тщательно подготовлено, особенно при строжке в вертикальном и потолочном положениях.

2.4.2. Места проведения воздушно-дуговой строжки должны быть освобождены от легковоспламеняющихся и горючих материалов в радиусе 5–6 м. Металл в местах выполнения воздушно-дуговой строжки следует очистить от краски, клея, герметика, масла, грязи, окалины на ширину не менее 200 мм (100 мм на сторону) по длине строжки.

Необходимо принять меры, предупреждающие падение искр и отрезанных кусков металла на находящиеся вокруг людей, – устроить навес или ограждение района работ.

2.4.3. Перед выполнением строжки необходимо осмотреть помещение, в котором будут проводиться работы, и смежные с ним помещения, а также поверхности конструкций, подлежащих строжке, убедиться в отсутствии легковоспламеняющихся и горючих веществ и материалов. При строжке судовых конструкций в смежных помещениях должен быть установлен надзор, чтобы не допускать ожогов людей и воспламенения материалов.

2.4.4. Не допускается выполнение строжки в замкнутых и труднодоступных помещениях в условиях высокой влажности (выше относительной влажности, указанной в ГОСТ 12.1.005-76) в рабочей зоне, вызывающей отпотевание конструкций и оборудования или увлажнение спецодежды работающих, а также в спецодежде, обуви, рукавицах мокрых, отсыревших или увлажненных потом.

Не допускается выполнение ручной воздушно-дуговой строжки на рабочих местах или в рабочей зоне, не защищенных от атмосферных осадков (дождя, снега, града и т. п.) во время их выпадания.

2.4.5. Уровень электробезопасности должен соответствовать требованиям «Правил технической эксплуатации электроустановок потребителей и правил техники безопасности при эксплуатации электроустановок потребителей», утвержденных Госэнергонадзором СССР, «Правил техники безопасности и производственной санитарии при электросварочных работах», утвержденных Президиумом ЦК профсоюза рабочих машиностроения и согласованных с Государственной санитарной инспекцией СССР, «Правил устройства электроустановок», утвержденных Минэнерго СССР.

3. ТРЕБОВАНИЯ К ПРОИЗВОДСТВЕННЫМ ПОМЕЩЕНИЯМ И ОБОРУДОВАНИЮ

3.1. Требования к оборудованию

3.1.1. Оборудование, применяемое для выполнения тепловой резки металлов, должно соответствовать требованиям ГОСТ 12.2.008-75, ГОСТ 12.2.007.8-75 и другой нормативной документации по охране труда и промышленной санитарии, приведенной в справочном приложении.

3.1.2. Источник питания, шкаф управления и раскроечный стол, на котором производится плазменная резка, должны иметь надежное заземление согласно действующим «Правилам устройства электроустановок», утвержденным Госэнергонадзором СССР.

3.1.3. Напряжение источников питания должно соответствовать требованиям ГОСТ 12.2.007.8-75.

3.1.4. Все контакты, к которым подводится напряжение, должны быть закрыты кожухами. Работа на оборудовании со снятыми кожухами и щитками не допускается.

3.1.5. Источники питания и шкафы управления установок должны иметь блокировку, обеспечивающую отключение токоведущих частей оборудования от сети в случае открывания люков, дверей для доступа к открытым частям или в случае нарушения системы принудительного охлаждения установки или отдельных ее узлов.

3.1.6. Зажимы источников питания, шкафы управления и токоведущие части, соединительные провода и кабели должны быть защищены от непосредственного попадания на них влаги.

3.1.7. Источники питания и шкафы управления не должны соприкасаться с токоведущими кабелями и электропроводящими материалами. Источники питания и шкафы управления должны иметь приспособления для их перемещения грузоподъемными средствами.

3.1.8. Для воздушно-дуговой строжки и плазменной резки открытые нетоковедущие части ручных резаков (маховички регулировочных вентилях, рукоятки) должны быть изготовлены из электроизоляционных материалов с достаточной механической прочностью (текстолит, гетинакс, стеклопластик и т. д.).

3.1.9. Головки ручных резаков для плазменной резки должны иметь преимущественно воздушное охлаждение.

3.1.10. Установки для выполнения плазменной ручной резки в условиях открытого стапеля, на открытых площадках должны помещаться в специальные закрытые контейнеры, предохраняющие все узлы установки от воздействия осадков и механических повреждений, и иметь рымы для транспортирования.

3.1.11. Системы управления оборудованием для тепловой резки металлов должны быть максимально механизированы и автоматизированы, снабжены пускорегулирующей, контрольной и защитной аппаратурой, позволяющей осуществлять дистанционный пуск установок и машин, автоматическое поддержание заданных режимов работы, обеспечить безопасность обслуживания и защиту основных узлов в случае выхода оборудования на аварийный режим.

3.1.12. В схеме управления машинами (стационарной, переносной) должно быть обеспечено автоматическое снятие напряжения с плазматрона при отключении и обрыве дуги.

3.1.13. Контроль и управление стационарными машинами для кислородной и кислородно-флюсовой резки следует осуществлять дистанционно с пульта управления; на пульте управления должна находиться кнопка «Стоп общий», обеспечивающая отключение электроэнергии и подачу газов. Кнопка «Стоп общий» должна быть красного цвета, удобной грибовидной формы, увеличенного размера по сравнению с другими кнопками и выступать над поверхностью пульта управления.

3.1.14. Система контроля и управления полуавтоматической и автоматической тепловой резкой должна иметь органы управления, снабженные четкими надписями, указывающими управляемый объект (например: ручки «Скорость», «Тумблер», «Суппорт» и т. д.), к которому они относятся, его назначение и состояние (аварийная остановка, блокировка питания и т. д.) или положение органа управления. При выполнении тепловой резки на стационарных машинах в автоматическом режиме кнопки для наладки и органы ручного управления должны быть отключены (кроме аварийного отключения), за исклю-

чением случаев, вызванных технологической необходимостью.

3.1.15. Система контроля и управления автоматической тепловой резкой должна предусматривать случай пользования органами ручного управления и регулировки в последовательности, отличной от установленной инструкцией по безопасной эксплуатации и обслуживанию.

3.1.16. Монтировать оборудование для тепловой резки следует так, чтобы:

- исключить возможность попадания в кислородные коммуникации жиров и масел;
- обеспечить прочное закрепление резиновых рукавов между собой и на оборудовании с помощью ниппелей, хомутиков или путем обвязки рукавов мягкой отожженной проволокой не менее чем в двух местах по длине ниппеля;
- обеспечить плотность и газонепроницаемость газопроводящих рукавов, сальниковых и резьбовых соединений газовых коммуникаций и резаков.

3.1.17. Перемещение шлангов при движении резака в пределах максимальных габаритов разрезаемых листов должно быть свободным, газовые рукава и электрические кабели следует надежно закреплять и подвешивать.

3.1.18. Размещение газовых рукавов вблизи электрических кабелей постов плазменной резки или воздушно-дуговой строжки, а также размещение кислородных и ацетиленовых баллонов вблизи токоведущих проводов не допускается.

3.1.19. Баллоны с газом должны находиться на расстоянии не менее 1 м от приборов отопления и не менее 5 м от нагревательных печей и других источников тепла.

3.1.20. Кислородные и ацетиленовые баллоны при работе на стационарных и нестационарных местах должны быть закреплены в специальной стойке или размещены на тележке.

3.1.21. Оборудование и аппаратуру для тепловой резки необходимо закреплять за определенным лицом, назначенным администрацией цеха.

3.1.22. Перемещать оборудование с одного места на другое на открытых площадках, в цехах, в условиях стапеля, на плаву, на судоподъемных сооружениях допускается только после его отключения от питающих систем (электроэнергия, вода, газы, воздух и др.) и приведения в удобное для транспортирования состояние.

3.2. Требования к производственным помещениям

3.2.1. Производственные помещения, в которых производится резка, должны удовлетворять следующим основным требованиям:

- на каждое рабочее место должно быть отведено не менее 4 м², а при плазменной резке не менее 10 м², исключая площадь, занимаемую оборудованием, проходами;
- свободная высота помещения от пола до низа выступающих конструктивных элементов, непосредственно над рабочими местами, должна быть не менее 3,25 м;
- ширина проходов между отдельными видами оборудования должна быть не менее 1 м, ширина проходов между оборудованием и движущимися механизмами и деталями (при их постоянном обслуживании) не менее 1,5 м;
- проходы и проезды не должны загромождаться, границы их, а также рабочие места и складские площадки необходимо обозначить хорошо видимыми линиями (белой несмываемой краской);
- ширина проездов должна определяться в зависимости от вида и габаритов транспортируемых грузов, но быть не менее 1,8 м при одностороннем и 3 м при двустороннем движении.

3.2.2. Цехи, где выполняется тепловая резка, должны быть оборудованы раскроечными столами с местными секционными отсосами и общеобменной вентиляцией.

3.2.3. Цехи, где выполняется тепловая резка, должны быть оборудованы грузоподъемными средствами, если масса обрабатываемых изделий превышает 20 кг.

3.2.4. Содержание производственных и санитарно-бытовых поме-

щений, предназначенных для тепловой резки металлов, должны соответствовать требованиям «Инструкции по санитарному содержанию помещений и оборудования производственных предприятий», № 658-66, утвержденной Минздравом СССР.

3.2.5. В составе оборудования цехов, где выполняется тепловая резка металлов, должна быть стационарная контрольно-измерительная аппаратура. В случае, когда нет стационарных газоанализаторов, содержание вредных веществ и микроклимат на рабочих местах и в помещении цеха следует контролировать не реже двух раз в месяц путем отбора проб воздуха и анализа его в заводской лаборатории. Контролировать содержание озона и окислов азота необходимо не реже одного раза в смену.

3.2.6. Полы в производственных помещениях, где выполняется тепловая резка металлов, должны быть несгораемые и обладать малой теплопроводностью, иметь гладкую, нескользкую поверхность, удобную для очистки, удовлетворять санитарно-гигиеническим и эксплуатационным требованиям. Материал для полов – ожеженный бетон, ксилолит и др.

3.2.7. В производственных помещениях, где выполняется тепловая резка металлов, следует проводить ежедневную влажную уборку, а туалеты, душевые, гардеробные и другие санитарно-бытовые помещения и устройства должны периодически дезинфицироваться.

3.2.8. Отходы производства (обрезки листового и профильного проката, грат и др.) необходимо собирать в металлические ящики и по мере их накопления вывозить с участков в отведенные на территории предприятия места для сбора металлического лома.

3.2.9. На нестационарных рабочих местах, на открытых площадках, на судах, находящихся в доках и на плаву, следует регулярно убирать мусор и отходы производства, а в зимнее время эти места необходимо очищать от снега и льда и посыпать песком. Мусор и отходы производства необходимо собирать в специальные ящики и вывозить в отведенные для них места.

3.3. Требования к состоянию воздушной среды

3.3.1. Состояние воздушной среды в рабочей зоне при выполнении тепловой резки должно соответствовать требованиям нормативной документации по охране труда и промышленной санитарии, приведенной в справочном приложении.

3.3.2. Общие требования по вентиляции и состоянию воздушной среды при выполнении тепловой резки металлов должны соответствовать требованиям нормативно-технической документации.

3.4. Требования к освещению

3.4.1. Естественное и искусственное освещение в производственных помещениях и на рабочих местах, где выполняется тепловая резка, должно соответствовать требованиям СНиП II-4-79 и ОСТ 5.0308-80.

3.4.2. Производственные помещения должны быть оборудованы искусственным (рабочим, аварийным и дежурным) освещением.

3.4.3. Вспомогательные помещения, а также лестничные клетки, лестницы и трапы должны быть оборудованы рабочим и аварийным освещением. Система питания аварийного освещения не должна зависеть от системы питания рабочего освещения.

3.4.4. Для питания переносных светильников в цеховых условиях должно применяться напряжение не выше 36 В в зависимости от категории помещений, а в судовых помещениях не выше 12 В.

3.5. Требования к пожарной безопасности

3.5.1. Требования к пожарной безопасности помещений, где выполняется тепловая резка металлов в цехах и на стапеле, должны соответствовать ГОСТ 12.1.004-76, «Правилам пожарной безопасности при проведении сварочных и огневых работ на объектах народного хозяйства», утвержденным ГУПО МВД и «Рекомендациям о мерах пожарной безопасности при ведении огневых работ на ремонтируемых и строящихся судах на предприятиях отрасли», утвержденным МВД СССР.

3.5.2. Все помещения, в которых выполняется тепловая резка, должны соответствовать требованиям, предъявляемым к категории производств по взрывной, взрывопожарной и пожарной опасности СН-463 и классу взрывоопасности «Правил устройства электроуста-

новок», утвержденных Минэнерго СССР.

3.5.3. Применение деревянных конструкций при оборудовании участков тепловой резки не допускается. Деревянные стены, перегородки и двери, расположенные на расстоянии менее пяти метров от постов тепловой резки, должны быть оштукатурены, обшиты листовым асбестом или сталью в замок по войлоку, смоченному в глинистом растворе.

3.5.4. Все двери на участках тепловой резки должны открываться наружу, а створные оконные переплеты или фрамуги – внутрь.

3.6. Требования к выполнению тепловой резки в условиях стапеля на нестационарных рабочих местах и открытых площадках

3.6.1. Снабжение рабочих постов участков, цехов газами должно осуществляться централизованно по газопроводам от ацетиленовых и кислородных станций или от распределительных рампы при количестве постоянных постов для тепловой резки более 10 на участке или судне, а также от газораздаточных станций газов – заменителей ацетилена (пропан-бутан, метан и т. д.) и от ацетиленовых и кислородных баллонов.

3.6.2. Тепловую резку следует выполнять на расстоянии 10 м от переносных генераторов, 1,5 м – от газопроводов, 3 м – от газоразборных постов при ручных и 1,5 м – при машинных работах. Для защиты от воздействия открытого пламени, искр источники питания газами должны быть ограждены металлическими ширмами.

3.6.3. При выполнении тепловой резки на открытых площадках в ветреную погоду, во время дождя, снега рабочее место должно быть защищено от воздействия атмосферных осадков и ветра металлическими ограждениями.

3.6.4. Временные работы, связанные с тепловой резкой металлов с применением переносного ацетиленового генератора, установленного в рабочем помещении, должны проводиться в соответствии с требованиями «Правил техники безопасности и производственной санитарии при производстве ацетилена, кислорода и газопламенной обработке металлов», утвержденных ЦК профсоюза рабочих машиностроения.

3.6.5. Не допускается производить работы, связанные с тепловой резкой, на трубопроводах, сосудах и резервуарах, заполненных жидкостью или токсичными, горючими, взрывоопасными и другими газами.

3.6.6. При тепловой резке крупных деталей, секций, подсекций, балок, станин, металлического лома необходимо принять меры к тому, чтобы отрезаемые части не могли обрушиться на работающих.

3.6.7. Электрооборудование, находящееся под напряжением, перед выполнением тепловой резки должно быть обесточено. Необходимо принять меры, предотвращающие его включение во время резки.

3.6.8. Допускается выполнение тепловой резки в емкостях, таре из-под горючей жидкости, горючих материалов или кислот только после их пропаривания, проверки воздушной среды и согласования разрешения на выполнение работ с отделом техники безопасности предприятия.

3.6.9. Централизованная подача кислорода, ацетилена и газов-заменителей на борт строящегося или ремонтируемого судна и установка на борту газоразборных постов должны выполняться по схеме или проекту временных систем газоснабжения, разработанных в соответствии с требованиями ОСТ 5.0207-82. Изменения или дополнения к проекту газоснабжения, допущенные при монтаже, следует согласовывать с организацией, разработавшей схему или проект.

3.6.10. Резиновые рукава для выполнения тепловой резки должны соответствовать требованиям ГОСТ 9356-75. Длина рукавов на стационарных участках не должна превышать 20 м. Длина рукавов при выполнении тепловой резки в цехах сборки и сварки и в монтажных условиях на стапеле допускается до 40 м. Применение рукавов длиной свыше 40 м допускается в исключительных случаях с разрешения главного инженера и инженера по технике безопасности.

Длина участка стыкуемых рукавов должна быть не менее 3 м, а количество стыков в рукавах не должно быть более двух.

При применении газов – заменителей ацетилена длину резиновых

рукавов следует устанавливать согласно «Правилам безопасности в газовом хозяйстве», утвержденным Госгортехнадзором СССР 26 июня 1979 г.

3.6.11. Рукав для подачи газов должен иметь цвет или отличительные метки, обозначающие наименование газа, в соответствии с требованиями ГОСТ 9356-75, и бирки с двух концов рукава с указанием его номера и цеха.

3.6.12. Все резиновые рукава, все оборудование и аппаратура для тепловой резки металлов должны периодически подвергаться испытаниям азотом или, в исключительных случаях, воздухом, очищенным от масла.

Находящиеся в эксплуатации резиновые кислородные рукава ежемесячно должны подвергаться пневматическим испытаниям на давление 1,2 МПа (12 кгс/см²).

Находящиеся в эксплуатации резиновые рукава для подачи горючих газов (ацетилена, пропан-бутана и природного газа) ежемесячно должны подвергаться пневматическим испытаниям на давление 0,15 МПа (1,5 кгс/см²).

Пневматические испытания рукавов следует проводить в ванне с водой при полном погружении испытываемого рукава.

Испытания должны проводиться при положительной температуре окружающего воздуха.

После каждого обратного удара резиновые рукава должны быть испытаны согласно вышеописанному порядку, проверены визуально для обнаружения признаков негерметичности и продукты инертными газами или заменены другими.

Эксплуатируемая газорезательная аппаратура должна периодически подвергаться испытаниям:

- не реже одного раза в месяц и во всех случаях подозрения на неисправность должны проверяться все резаки на газонепроницаемость в соответствии с ГОСТ 12.2.008-75 с последующей регистрацией результатов проверки в журнале;

- находящиеся в эксплуатации баллонные редукторы мембранного типа для газообразного кислорода и ацетилена должны проходить осмотр и периодическую проверку не реже одного раза в квартал согласно разделу 6 ГОСТ 13861-80 Е, при этом наибольшее входное давление для кислородных редукторов Р1 не должно быть менее 15 МПа (150 кгс/см²), т. е. не менее максимального давления в кислородном баллоне.

Аналогичную проверку с последующей регистрацией в журнале должны проходить редукторы, прошедшие восстановительный ремонт, а также новые, полученные со склада.

Необходимо обезжиривать газовую арматуру, аппаратуру и рукава для подачи газов (как новых, так и находящихся в эксплуатации) при наличии на внешней поверхности видимых следов масла или при подозрении о попадании масла внутрь арматуры и рукавов.

Обезжириванию подвергаются аппаратура, арматура, приборы и прокладки, соприкасающиеся в процессе эксплуатации с кислородом, а также арматура, соприкосновение которой с кислородом возможно при каких-либо неполадках.

Рукава, выпускаемые по ГОСТ 9356-75, обезжиривают водными мощными растворами следующей рецептуры:

Натрий фосфорнокислый 12-водный по ГОСТ 9337-79 или тринатрийфосфат по ГОСТ 201-76, г/дм³ 15;

Синтанол ДС-10 по ТУ 6-14-577-77, г/дм³ 5.

Арматуру обезжиривают в разобранном виде указанными мощными растворами. Допускается применение бензинов. В этом случае особое внимание должно быть уделено мерам пожарной безопасности. Прокладки из резины, паронита, фибры, фторопластовые кольца сальников, детали из стеклопластика и текстолита обезжиривают протиркой указанными водными мощными растворами и ополаскивают водой из цеховой магистрали.

Асбест, применяемый для сальниковой набивки арматуры, обезжиривают прокаливанием при температуре 300°С в течение 2–3 мин.

Приборы обезжиривают по инструкциям заводов-изготовителей.

Длительность контакта рукавов и деталей арматуры с указанными водными моющими растворами – 10–15 мин.

Внутренние поверхности рукавов обезжиривают следующим способом. На концы рукавов устанавливают технологические заглушки. Через соответствующий штуцер в заглушке заливают водный моющий раствор, после чего штуцер закрывают, а рукава укладывают горизонтально. В горизонтальном положении рукава должны находиться 10–15 мин, за это время их следует повернуть 3–4 раза, чтобы обмыть всю внутреннюю поверхность.

После обезжиривания детали аппаратуры, рукава промывают горячей водой в течение 5–15 мин до прекращения образования пены.

Температура водных моющих растворов и воды 40–50°C. После обезжиривания и промывки рукава и детали арматуры необходимо просушить. Перед сушкой рукавов из них должна быть полностью слита вода. Промытые в воде рукава сушат до полного удаления влаги продувкой азотом.

Перерыв между окончанием промывки и сушкой рукавов не должен превышать 10–15 мин. Допускаются пятна белого налета от водных моющих растворов площадью не более 10% от поверхности промываемых рукавов. Пригодность водных моющих растворов и растворителей для использования и периодичность контроля качества устанавливает центральная заводская лаборатория предприятия.

Обезжиривать газовые рукава следует в централизованном порядке с применением водных моющих растворов. При невозможности организации обезжиривания водными моющими растворами в централизованном порядке внутренние полости газонесущих рукавов обезжиривают техническим спиртом по ГОСТ 18300-72.

Узлы и детали аппаратуры и оборудования для тепловой обработки следует обезжиривать техническим спиртом по ГОСТ 18300-72. Поступающая на предприятие новая аппаратура (резаки, горелки, редукторы и т. д.) перед выдачей в эксплуатацию должна быть проверена на исправность и обезжирена техническим спиртом по ГОСТ 18300-72.

Плановые осмотры и все виды ремонта аппаратуры, а также испытания газонесущих рукавов должны производиться с регистрацией в соответствующих журналах.

Нормы расхода спирта и периодичность промывок (протирок) следует принимать в соответствии с документацией, приведенной в справочном приложении.

3.6.13. Газоразборные посты не должны находиться в районе выполнения погрузочно-разгрузочных работ.

3.6.14. Кислородные и ацетиленовые баллоны в специальных контейнерах устанавливают на берегу и на верхней палубе судна в местах, где исключается падение искр, действие источников тепла, наличие электропроводов.

3.6.15. Во время кислородной резки, выполняемой на судне, у контейнера с баллонами должен находиться проинструктированный дежурный слесарь, обученный обращению с баллонами и редукторами.

3.6.16. Газовая аппаратура, выдаваемая для работы газорезчикам, должна находиться в исправном состоянии. Подключать аппаратуру для тепловой резки к газоразборным постам и отключать от них по окончании работы на необорудованных рабочих местах набежных, доков, стапелей, а также на плаву следует согласно порядку, установленному «Правилами техники безопасности и производственной санитарии при производстве ацетилена, кислорода и газопламенной обработке металлов», утвержденными ЦК профсоюза рабочих машиностроения, или согласно порядку, установленному на предприятии, принципиально не противоречащему указанным выше правилам.

3.6.17. Газорезчики, эксплуатирующие газовые баллоны при выполнении кислородной, кислородно-флюсовой резки металлов, должны соблюдать следующие требования:

- следить за плотностью закрытия вентиляей;
- перед присоединением баллонов к редуктору, рампе продувать вентиль каждого баллона, приоткрывая его на короткое время;
- расходовать кислород, горючий газ, за исключением пропан-бутана, до остаточного давления в баллоне не менее 0,05 МПа (0,5 кгс/см²);
- не допускать нагрева баллонов источниками тепла (солнечными лучами, нагревательными приборами и т. д.);
- не допускать совместного хранения баллонов с горючими газами и кислородом в одном помещении;
- не допускать хранения более одного запасного наполненного баллона на каждом посту или более десяти кислородных и пяти ацетиленовых запасных баллонов на всем участке;
- запрещается вносить газовые баллоны во внутренние помещения судна;
- запрещается быстрое открывание газовой аппаратуры (баллонные клапаны, краны на системах централизованного снабжения, маховички резаков, редукторов и т. д.).

3.6.18. Газорезчики, выполняющие тепловую резку металла в положении сидя или лежа, должны обеспечиваться огнестойкими ковриками.

3.6.19. Устройство лесов, настилов, подмостей при выполнении тепловой резки, в том числе при монтаже и демонтаже конструкций, расположенных на высоте, должно соответствовать требованиям ОСТ 5.0241-78.

3.6.20. Выполнение тепловой резки в замкнутых или труднодоступных помещениях на судах допускается при обязательном соблюдении следующих условий:

- наличии не менее двух люков (лазов): один для прокладки коммуникаций, другой – для прохода рабочих;
- непрерывно работающей приточно-вытяжной вентиляции (согласно технологическим картам вентиляции), обеспечивающей приток свежего воздуха и отсос загрязненного воздуха из нижней и верхней частей замкнутого пространства, исключающей возможность появления кислородного голодания у работающих и накопления вредных пожароопасных, взрывоопасных веществ в воздухе в концентрациях, превышающих установленные нормы;
- установке контрольного поста наблюдений за работающими для оказания экстренной помощи в необходимых случаях, при этом исполнитель должен иметь связь с наблюдающим (например, сигнальный конец и т. п.);
- наличии разрешения на выполнение огнеопасных работ;
- наличии наряда-допуска с обеспечением условий выполнения требований СНиП II-33-75.

3.6.21. Для защиты окружающих рабочих от действия светового излучения и брызг расплавленного металла рабочее место газорезчика, выполняющего плазменную резку, воздушно-дуговую строжку, должно ограждаться переносными металлическими щитами или ширмами.

3.6.22. При выполнении плазменной резки с использованием в качестве плазмообразующего газа аргона в нижних частях помещений должны быть установлены газоанализаторы с выводом кабелей сигнализации в помещение, где находится дежурный, ответственный за безопасное проведение работ в помещениях судна. В нижних частях помещения не разрешается проводить другие работы до проверки воздушной среды. При необходимости нижние части помещения должны вентилироваться согласно п. 3.6.20 настоящего стандарта.

3.6.23. В условиях цеха, стапеля и на плаву ручная тепловая резка выполняется в нижнем и верхнем (горизонтальном и вертикальном) положении резака. Выполнение тепловой резки в потолочном положении допускается в исключительных случаях с использованием защитных средств тела, головы, органов зрения при соблюдении дополнительных мер безопасности, исключающих падение обрезан-

ІНСТРУКЦІЯ

З ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ПОЖЕЖНОГО НАГЛЯДУ З ПИТАНЬ ВИДАЧІ ДОЗВОЛУ НА ПОЧАТОК РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРЕНДУ ПРИМІЩЕНЬ

(Зі змінами, внесеними згідно з Наказом МНС України № 579 від

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Ця Інструкція розроблена відповідно до Законів України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», «Про пожежну безпеку» та Порядку видачі органами державного пожежного нагляду дозволу на початок роботи підприємств та оренду приміщень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2001 року № 150 (далі – Порядок).

Інструкція визначає умови й організацію видачі органами державного пожежного нагляду дозволу на початок роботи підприємств та оренду приміщень (далі – дозвіл).

2. ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цій Інструкції терміни вживаються у такому значенні:

– *декларація* – документ-повідомлення встановленого зразка, який подається суб'єктом господарювання дозвільному органу про відповідність матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань пожежної безпеки для набуття права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності без отримання документа дозвільного характеру;

– інші терміни та поняття, що вживаються в Інструкції, використовуються у значенні, наведеному в законах та нормативно-правових актах з питань регуляторної політики, пожежної безпеки, а також у наказах МНС України.

3. ДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ПОЖЕЖНОГО НАГЛЯДУ ПРИ ВИДАЧІ ДОЗВОЛУ

3.1. Органи, уповноважені видавати дозвіл

Дозвіл видають центральний, територіальні та місцеві органи державного пожежного нагляду згідно з компетенцією, визначеною пунктом 2 Порядку.

Центральний орган державного пожежного нагляду видає дозвіл на початок роботи особливо важливих пожежонебезпечних підприємств, уведення в експлуатацію нових і реконструйованих особливо важливих виробничих, житлових та інших об'єктів згідно з Переліком об'єктів, дозвіл на початок роботи та оренду приміщень яких видається та введення в експлуатацію яких здійснюється центральним органом державного пожежного нагляду (Додаток 1).

В окремих випадках за рішенням Головного державного інспектора України з пожежного нагляду такий дозвіл може видати територіальний орган державного пожежного нагляду Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя.

(Пункт 3.1 доповнено абзацом четвертим згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

Переліки підприємств, об'єктів та приміщень, дозволу на які видаються територіальними та місцевими органами державного пожежного нагляду, визначаються відповідно Головним державним інспектором з пожежного нагляду Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя.

Переліки об'єктів та приміщень, дозволу на які видаються тери-

торіальними та місцевими органами державного пожежного нагляду, підлягають обов'язковому оприлюдненню в центральних, територіальних та місцевих засобах масової інформації, а також подаються адміністратору для розміщення їх на стендах у місцях видачі документів за принципом організаційної єдності разом із роз'ясненнями необхідних вимог та процедур для отримання документів дозвільного характеру. Аналогічні стенди повинні бути розміщені в територіальних та місцевих органах державного пожежного нагляду.

Центральний чи територіальний орган державного пожежного нагляду після видачі дозволу передає його копію та відповідну копію експертного висновку протипожежного стану об'єкта місцевому органу державного пожежного нагляду в контрольньо-наглядову справу щодо даного об'єкта.

(Абзац сьомий пункту 3.1 зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

Власник (орендар) може розпочати господарську діяльність за декларативним принципом у разі укладення договору страхування цивільної відповідальності перед третіми особами стосовно відшкодування наслідків можливої шкоди в разі:

– якщо не змінюється функціональне призначення об'єктів та орендованих приміщень і не проводиться їх перепланування (крім потенційно небезпечних об'єктів);

– якщо об'єкти не належать до вибухопожежонебезпечних та об'єктів з масовим перебуванням людей і не розміщуються на території або всередині зазначених об'єктів.

Якщо підприємство належить до категорії пожежонебезпечних об'єктів, воно може започатковувати господарську діяльність за декларативним принципом за умови укладання договору добровільного страхування цивільної відповідальності перед третіми особами стосовно відшкодування наслідків можливої шкоди. У такому разі декларативний принцип дійсний строком дії такого договору.

(Пункт 3.1 доповнено абзацом одинадцятим згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

Реєстрація декларації відповідності об'єкта (об'єктів) вимогам законодавства з питань пожежної безпеки проводиться лише за місцем його розташування.

(Пункт 3.1 доповнено абзацом дванадцятим згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

Дозвіл не оформлюється:

(Пункт 3.1 доповнено абзацом тринадцятим згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

– у разі прийняття в експлуатацію об'єктів нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту державною комісією, утвореною в установленому порядку;

(Пункт 3.1 доповнено абзацом чотирнадцятим згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

– на орендовані торговельні місця, кіоски та контейнери, якщо вони розміщені на ринках відповідно до схеми, що в установленому порядку погоджена з органами державного пожежного нагляду.

(Пункт 3.1 доповнено абзацом п'ятнадцятим згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

Декларація відповідності об'єкта (об'єктів) вимогам законодавства з питань пожежної безпеки подається до органу державного пожежного нагляду не пізніше ніж за 10 днів до початку господарської діяльності за формою згідно з Додатком 3 Порядку.

3.2. Подача та розгляд документів для одержання дозволу

Документи, подані власником (орендарем) безпосередньо дозвільному органу або адміністратором приймаються, реєструються та обліковуються відповідним органом державного пожежного нагляду в Журналі реєстрації й обліку документів про видачу дозволу на початок роботи підприємств і оренду приміщень та реєстрації декларацій суб'єктів господарювання (Додаток 2) (далі – Журнал).

Документи по об'єктах, видача дозволу на які належить до компетенції центрального чи територіального органу державного пожежного нагляду, подаються власником (орендарем) безпосередньо до цих органів або адміністратором.

Журнал уноситься в номенклатуру справ підрозділу і підлягає реєстрації в Журналі обліку журналів з присвоєнням відповідного номера, прошнуровується та пронумеровується.

Журнал зберігається у відповідального за його ведення працівника або канцелярії підрозділу. Термін зберігання журналу не менше 10 років.

Після здійснення реєстрації документів для одержання дозволу в Журналі документи передаються на розгляд керівника органу державного пожежного нагляду або особи, яка його заміщає, згідно з розподілом функціональних обов'язків.

Відповідальний працівник органу державного пожежного нагляду приймає документи на розгляд з відповідною відміткою про їх отримання в Журналі після відповідної резолюції керівника органу.

Підставою для видачі дозволу є висновок, що оформляється за результатами оцінки (експертизи) протипожежного стану підприємства, об'єкта чи приміщення, що проводиться органом державного пожежного нагляду або іншою юридичною (фізичною) особою, яка одержала ліцензію на проведення такої оцінки (експертизи).

Дозвіл видається за відсутності фактів порушення правил пожежної безпеки.

(Абзац дев'ятий пункту 3.2 в редакції Наказу Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

У разі виявлення фактів порушення правил пожежної безпеки, крім тих, що можуть призвести до виникнення пожежі або перешкод при її гасінні та евакуації людей, дозвіл видається за умови подання суб'єктом господарської діяльності:

(Абзац десятий пункту 3.2 в редакції Наказу Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

– договору страхування цивільної відповідальності перед третіми особами стосовно відшкодування наслідків можливої шкоди на період до усунення порушень правил пожежної безпеки;

(Пункт 3.2 доповнено абзацом одинадцятим згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

– плану заходів щодо усунення таких порушень з конкретними термінами виконання.

(Пункт 3.2 доповнено абзацом дванадцятим згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

Якщо оцінка (експертиза) протипожежного стану підприємства, об'єкта чи приміщення для одержання дозволу або продовження його дії здійснювалась органами державного пожежного нагляду, то вона прирівнюється до планової перевірки. Якщо при такій перевірці були виявлені порушення, власнику (орендарю) надаються відповідні письмові приписи на їх усунення.

Висновок оцінки (експертизи) протипожежного стану підприємства, об'єкта чи приміщення іншою юридичною (фізичною) особою, яка має відповідну ліцензію, є тільки підставою для видачі документа дозвільного характеру.

Висновок з оцінки (експертизи) протипожежного стану об'єкта є чинним для одержання дозволу протягом трьох місяців з дня її проведення відповідно до пункту 3.3.19 Інструкції з організації роботи органів державного пожежного нагляду, затвердженої наказом МНС України від 06.02.2006 № 59, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України від 26.04.2006 за № 480/12354.

Проведення оцінки (експертизи) протипожежного стану підприємства, об'єкта чи приміщення органом державного пожежного нагляду здійснюється у строки, визначені сторонами в договорі.

(Абзац сімнадцятий пункту 3.2 виключено на підставі Наказу Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

Орган державного пожежного нагляду протягом п'яти робочих днів з дня подання заявником або адміністратором зазначених у пункті 3 Порядку документів приймає рішення про видачу дозволу за зразком згідно з Додатком 2 Порядку або про відмову в його видачі в разі виявлення фактів порушення правил пожежної безпеки, що може призвести до виникнення пожежі або перешкод при її гасінні та евакуації людей. Копія обгрунтованого рішення про відмову у видачі дозволу надсилається заявникові або адміністратору.

Підставою відмови в реєстрації декларації є відсутність договору страхування цивільної відповідальності перед третіми особами щодо відшкодування наслідків можливої шкоди (для об'єктів, які відносяться до категорії пожежонебезпечних), зміни функціонального призначення або перепланування об'єктів та приміщень, невідповідність наведеної у декларації інформації або належності об'єкта до вибухопожежонебезпечного чи з масовим перебуванням людей.

(Абзац вісімнадцятий пункту 3.2 зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

Після видачі дозволу або реєстрації декларації відповідні відомості заносяться до журналу обліку об'єктів, установленого Додатком 1 до Інструкції з організації роботи органів державного пожежного нагляду, затвердженої наказом МНС України від 06.02.2006 № 59, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26.04.2006 за № 480/12354, і відповідного плану перевірок, та заводиться наглядова справа встановленого зразка. Якщо об'єкт орендується і розміщується на території іншого об'єкта, матеріали щодо нагляду за таким орендованим об'єктом можуть зберігатися в загальній наглядовій справі.

Після взяття об'єкта на облік за декларативним принципом його перевірка проводиться органами державного пожежного нагляду в терміни, установлені чинним законодавством та нормативно-правовими актами МНС України.

(Абзац двадцять перший пункту 3.2 виключено на підставі Наказу Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

(Абзац двадцять другий пункту 3.2 виключено на підставі Наказу Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

(Абзац двадцять третій пункту 3.2 виключено на підставі Наказу Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

За умови відсутності в суб'єкта господарювання відповідних знань або фахівців щодо заповнення декларації про відповідність його матеріальної бази вимогам законодавства з питань пожежної безпеки органи державного пожежного нагляду в разі звернення надають консультативну допомогу із зазначеного питання за зверненням власника (орендаря).

Матеріали щодо видачі дозволів без обмеження терміну їх дії та декларації відповідності зберігаються в наглядових справах постійно.

(Абзац двадцять другий пункту 3.2 зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

(Абзац двадцять третій пункту 3.2 виключено на підставі Наказу Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

(Абзац двадцять четвертий пункту 3.2 виключено на підставі Наказу Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

(Абзац двадцять п'ятий пункту 3.2 виключено на підставі Наказу Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

(Абзац двадцять шостий пункту 3.2 виключено на підставі Наказу Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

Під час здійснення контролю за дотриманням умов видачі дозволу і виявлення фактів їх порушення органом державного пожежного нагляду приймається рішення про застосування заходів реагування в межах наданих повноважень.

4. ДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО ПОЖЕЖНОГО НАГЛЯДУ ПРИ АНУЛЮВАННІ ДОЗВОЛУ ТА ПРИ ВИЯВЛЕННІ ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БЕЗ ДОКУМЕНТІВ ДОЗВІЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ

Якщо під час перевірки виявлені факти подання в заяві та документах, що додаються до неї, недостовірної інформації, дозвіл, виданий

на їх підставі, підлягає анулюванню. У такому разі працівниками органу державного пожежного нагляду складається акт про встановлення факту подання в заяві та документах, що додаються до неї, недостовірної інформації (Додаток 3) (далі – акт), на підставі якого приймається рішення про анулювання дозволу. Копія цього акта вручається керівнику (власнику) або уповноваженій особі суб'єкта господарської діяльності. У разі відмови керівника (власника) або уповноваженої особи суб'єкта господарської діяльності від підписання або отримання акта в ньому робиться відповідна відмітка.

Керівник відповідного або вищестоячого органу державного пожежного нагляду на підставі акта виносить постанову про анулювання дозволу на початок роботи та оренду приміщень за формою, що встановлена Порядком.

Підставою для анулювання дозволу на початок роботи та оренду приміщень є також факти порушення правил пожежної безпеки, що можуть призвести до виникнення пожежі або перешкод при її гасінні та евакуації людей.

Про прийняте рішення дозвільний орган протягом двох робочих днів повідомляє суб'єкту господарювання та адміністратору (якщо від нього надходили матеріали на отримання дозволу) та вживаються відповідні заходи реагування в межах наданих повноважень.

Орган державного пожежного нагляду під час проведення планових перевірок суб'єктів господарювання, які зареєстровані за декларативним принципом, окрім питань дотримання законодавства з питань пожежної безпеки, перевіряє достовірність наданої суб'єктом господарювання інформації стосовно відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства.

У разі виявлення під час перевірки, що провадження господарської діяльності здійснюється без відповідних документів дозвільного характеру або виявлено факти надання суб'єктом господарювання недостовірної інформації щодо відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань пожежної безпеки, орган державного пожежного нагляду порушує адміністративне провадження відповідно до законодавства.

Анулювання органом державного пожежного нагляду дозволу на початок роботи та оренду приміщень не позбавляє суб'єкта господарювання права подати документи на його отримання після усунення виявлених порушень.

(Інструкцію доповнено пунктом 4 згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

Додаток 1

до пункту 3.1 Інструкції з організації роботи органів державного пожежного нагляду з питань видачі дозволу на початок роботи підприємств та оренду приміщень

ПЕРЕЛІК

об'єктів, дозвіл на початок роботи та оренду приміщень яких видається та введення в експлуатацію яких здійснюється центральним органом державного пожежного нагляду

1. Атомні, теплові, гідро- та гідроакмулюючі електростанції, об'єкти їх життєзабезпечення та оренда приміщень, технологічних установок і обладнання на них.

(Пункт 2 виключено на підставі Наказу Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

2. П'ятизіркові готелі та готельні комплекси.

3. Театри, кіноконцертні зали, центри культури та дозвілля, клуби та танцювальні зали на 800 місць і більше.

4. Підземні комплекси торговельного та іншого призначення із загальною площею 3500 м² і більше та (або) загальною торговою площею 1500 м² і більше.

(Пункт 4 зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

5. Торговельні, торговельно-розважальні комплекси і центри, виставкові центри, криті ринки, об'єкти громадського харчування загальною площею 10000 м² і більше.

(Пункт 5 зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

6. Лікувальні заклади, санаторії, пансіонати, будинки відпочинку, профілакторії та інші заклади для відпочинку й оздоровлення із загальною кількістю перебування 700 осіб і більше.

7. Склади газу, газоконденсату, скрапленого газу, нафти та нафтопродуктів 1 та 2 категорій та газонафтоперекачувальні станції.

8. Склади та бази пожежовибухонебезпечних матеріалів із загальною площею 10000 м² та більше.

(Пункт 8 зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

9. Крупні, великі та міжнародні вокзали (аеропорти, морські, річні, залізничні та інші).

10. Особливо важливі об'єкти, будівництво яких затверджується Кабінетом Міністрів України.

11. Об'єкти, що будуються, як виняток, за іноземною ліцензією, якщо таке передбачено міжнародною угодою або умовами проведення міжнародного конкурсу, незалежно від джерел інвестицій та порядку затвердження документації.

12. Об'єкти, які будуються із залученням іноземних кредитів або інвестицій під гарантії Кабінету Міністрів України.

13. Об'єкти з загальною кошторисною вартістю будівництва 100 млн грн та більше.

(Пункт 13 зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

14. Об'єкти, на які не встановлені норми і правила, та об'єкти експериментального будівництва.

(Пункт 14 зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

15. Вибухопожежонебезпечні об'єкти, віднесені до категорій «А» і «Б» загальною площею 5000 м², об'єкти, на яких зберігаються, використовуються та обертаються у виробничому процесі радіаційно-, хімічно-, біологічно-, бактеріологічнонебезпечні речовини і матеріали площею 5000 м² і більше.

(Пункт 15 зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

16. Об'єкти, будівлі та приміщення, які призначені для виробництва, зберігання та утилізації боеприпасів, вибухових речовин, засобів.

17. Бібліотеки, книгосховища, архіви незалежно від відомчої належності та форми власності з фондом зберігання від 2 млн примірників.

18. Музеї, пам'ятки архітектурного мистецтва та історії державного значення.

19. Окремо розташовані будівлі наземних та підземних гаражів (автостоянок) загальною площею 5000 м² та більше.

(Пункт 19 в редакції Наказу Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

20. Будівлі, у яких розміщуються структурні підрозділи, установи та підприємства Національного банку України.

Держпожбезпеки може видавати також дозволи на початок роботи і введення в експлуатацію об'єктів та на оренду приміщень, не зазначених у цьому Переліку, у разі безпосереднього звернення власників (орендарів) щодо спірних питань при їх видачі територіальними і місцевими органами державного пожежного нагляду або надання інших доводів, наявності обставин, які підтверджують упередженість керівників територіальних і місцевих органів державного пожежного нагляду.

(Абзац другий пункту 20 зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

Держпожбезпеки має право делегувати права на проведення експертиз проектів (проектно-кошторисної документації) та експертної оцінки об'єктів, ведення нагляду за будівництвом і контролю за виконанням заходів щодо усунення недоліків, викладених в експертному висновку на зазначених у переліку об'єктах, прийняття в експлуатацію та видачі дозволу на початок роботи підприємства та оренду приміщень територіальним органам державного пожежного нагляду.

(Абзац третій пункту 20 зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007)

(Пункт 20 зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007).

Додаток 2

до пункту 4 Інструкції з організації роботи органів державного пожежного нагляду з питань видачі дозволу на початок роботи підприємств та оренду приміщень

ЖУРНАЛ
реєстрації й обліку документів про видачу дозволу на початок роботи підприємств і оренду приміщень та реєстрації декларацій суб'єктів господарювання

№ з/п, дата надходження заяви, декларації, матеріалів від адміністратора (суб'єкта господарювання)	Повне найменування суб'єкта господарювання, форма власності, місцезнаходження об'єкта	Функціональне призначення об'єкта (приміщення)	Наявність страхового полісу цивільної відповідальності, його номер та дата видачі, повна назва страхової компанії, термін дії полісу	Реєстраційний номер видачного дозволу (декларації), дата видачі (направлення), посадова особа	Відмовлено у видачі дозволу (реєстрації декларації), реєстраційний номер, посадова особа	Здійснення контролю дозвіл анульовано, номер та дата винесення постанови, посадова особа, підстави анулювання	Дата та вихідний номер направлення матеріалів на видачу дозволу за належністю, назва органу, куди направлено матеріали	Дата та вихідний номер повідомлення адміністратора, власника (орендаря) про прийняті рішення	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

(Додаток 2 зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007).

Додаток 3

до пункту 4 Інструкції з організації роботи органів державного пожежного нагляду з питань видачі дозволу на початок роботи підприємств та оренду приміщень

АКТ**про встановлення факту подання в заяві та документах, що додаються до неї, недостовірної інформації**

« _____ » _____ 200__ р.

(назва населеного пункту/міста)

Державний інспектор з пожежного нагляду _____
(указується назва органу державного пожежного нагляду, П. І. Б.)

у ході проведення перевірки

(назва та адреса розташування суб'єкта господарювання)

УСТАНОВИВ

факти подання в заяві для отримання дозволу на початок роботи від « _____ » _____ 200__ р. та документах, що додаються до неї, недостовірної інформації, а саме:

(здійснюється опис інформації, зазначеної в заяві та документах, що додаються до неї, з одночасним описанням

виявлених порушень та розбіжностей з реальним станом на об'єкті)

Державний інспектор з пожежного нагляду _____
(указується назва органу державного пожежного нагляду) (підпис) (П. І. Б.)

Акт отримано:

керівник (власник) суб'єкта господарської діяльності або уповноважена ним особа _____
(підпис) (П. І. Б.)

(Додаток 3 зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 579 від 22.08.2007).

ПРИМІРНА ІНСТРУКЦІЯ

З ОХОРОНИ ПРАЦІ ДЛЯ КОМІРНИКА

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Ця інструкція встановлює вимоги з охорони праці для комірника.

До складу робіт комірника входять і роботи з підвищеною небезпекою відповідно до пп. 11, 33, 39 Переліку робіт з підвищеною небезпекою, затвердженого Держнаглядохоронпраці 30.11.1993, № 123.

Усі роботи повинні виконуватись відповідно до цієї інструкції.

Відповідно до Закону України «Про охорону праці» (стаття № 49) особи, які не виконують вимоги інструкції з охорони праці, залежно від характеру порушень притягуються до дисциплінарної, матеріальної, адміністративної та кримінальної відповідальності.

1.1. Комірник має постійне робоче місце.

1.2. Комірник повинен виконувати такі види робіт:

– прийом на склад, зважування, зберігання та видача зі складу різноманітних матеріальних цінностей: палива, сировини, напівфабрикатів, готової продукції, деталей, інструментів, речей тощо;

– переміщення матеріальних цінностей до місць зберігання вручну або за допомогою штабелерів та інших механізмів;

– керівництво роботою з завантаження, вивантаження вантажів та розміщення їх усередині складу;

– виконання інших робіт відповідно до Єдиного тарифно-кваліфікаційного довідника та розряду.

1.3. До виконання роботи за даним фахом допускаються особи, які:

– досягли 18-річного віку;

– пройшли медичний огляд відповідно до наказу № 45 Міністерства охорони здоров'я України від 30 березня 1994 р. та не мають медичних протипоказань;

– пройшли навчання, інструктаж з питань охорони праці, в тому числі при виконанні робіт з підвищеною небезпекою, надання першої допомоги потерпілим від нещасних випадків, про правила поведінки при виникненні аварій.

1.4. Комірник зобов'язаний:

– уміти користуватися засобами колективного та індивідуального захисту;

– повинен знати пожежну безпеку газів, що зберігаються на складах, порядок евакуації балонів і правила гасіння горючих газів;

– дотримуватися обов'язків щодо охорони праці, передбачених колективним договором (угодою, трудовим договором) та правилами внутрішнього розпорядку підприємства, в тому числі:

– своєчасно починати і закінчувати роботу, дотримуватися часу технологічної та обідньої перерв;

– не виконувати роботи, непередбачені змінами завданням;

– не знаходитися на роботі у позаробочий час без відповідного дозволу і керівника.

1.5. Під час виконання певної роботи на комірника можливий вплив небезпечних та шкідливих виробничих чинників:

фізичних:

– знижена температура повітря робочої зони;

– підвищена або знижена температура повітря робочої зони;

– підвищена або знижена рухомість повітря;

– недостатня освітленість робочої зони;

– гострі кромки, задирки та шорсткість на поверхні пакувальної тари, інструментів (порізи склом);

хімічних:

– вплив на організм людини крізь органи дихання, шкірні покриви та слизові оболонки токсичних та подразливих речовин;

психофізіологічних:

– фізичні перевантаження.

1.6. На роботах зі шкідливими та небезпечними умовами праці, а також роботах, пов'язаних із забрудненням, комірнику видається без-

коштовно за установленими нормами спеціальний одяг та інші засоби індивідуального захисту в складі:

– халат бавовняний ГОСТ ССБТ 12.4.103-83;

– взуття шкіряне ГОСТ ССБТ 12.4.137-84*;

– рукавички бавовняні ГОСТ ССБТ 12.4.010-75.

За встановленими нормами також безкоштовно видається мило.

Одяг і взуття комірника на складах балонів з горючими газами повинні бути іскробезпечними. На випадок аварій зовні складу повинен бути передбачений аварійний комплект спецодягу та інших засобів індивідуального захисту.

1.7. Під час виконання своїх обов'язків комірник повинен дотримуватися вимог санітарних норм та особистої гігієни:

– приступати до роботи у засобах індивідуального захисту;

– зберігати і вживати їжу тільки у відведених місцях;

– після роботи вимити забруднені частини тіла.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

Перед початком роботи комірник зобов'язаний:

2.1. Перевірити та одягти засоби індивідуального захисту.

2.2. У приміщеннях, де застосовуються шкідливі речовини, за 10–15 хвилин до початку роботи ввімкнути системи припливно-витяжної вентиляції.

2.3. Перевірити справність обладнання, пристроїв, транспортних засобів та зливо-наливних споруд.

2.4. При виявленні несправностей обладнання та засобів колективного захисту сповістити керівника робіт (відповідального за проведення такої роботи) та не приступати до роботи до усунення виявлених несправностей.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ

3.1. Утримувати комори в чистоті і порядку. Стежити, щоб у них не було мух, тарганів та гризунів. Вентиляційні отвори складських приміщень, вікна повинні бути захищені металевою сіткою.

3.2. Оглянути правильність укладення предметів та матеріалів.

3.3. Отримана сировина, інструмент, матеріали повинні бути у не порушеній заводській упаковці.

3.4. Видача сировини у цех виконується комірником з записом у журналі, з наступним заповненням карти з видів виробів на підставі запису в журналі.

3.5. Перед видаванням інструменту його необхідно очистити від масла.

3.6. Промаслений папір від інструменту та ганчір'я не кидати на підлогу, складати їх в спеціальний ящик.

3.7. На кожній упаковці з хімічними речовинами повинні бути написи або бирки з їх назвою і характерними особливостями (окислювач, самозаймисте, горюче тощо).

3.8. Безпечно змішане зберігання хімічних речовин.

3.8.1. Хімічні речовини (тверді та рідкі) слід зберігати у закритих сухих приміщеннях або під навісом у тарі, яка відповідає вимогам відповідного ГОСТу або технічних умов, залежно від фізико-хімічних, пожежонебезпечних властивостей продукції та кліматичних умов. Під навісом дозволяється зберігання тільки тих хімічних речовин, які під впливом атмосферного повітря або води не розкладаються, не розігріваються та не займаються.

3.8.2. Ізольовано одна від одної повинні зберігатися хімічні речовини, під час горіння та розкладання яких виділяються токсичні пара та гази, які утруднюють процеси гасіння та евакуацію речовин, що знаходяться у приміщенні та для яких застосовуються різні засоби пожежогасіння.

3.8.3. СДОР дозволяється зберігати тільки відповідно до існуючих для них спеціальних правил.

3.8.4. СДОР, які можуть вступати у взаємодію одна з одною (наприклад, ціаністих сполук та кислот), повинні зберігатися окремо.

3.8.5. На складах СДОР необхідно щомісячно проводити технічний огляд та перевірку стану ємкостей та тари для зберігання СДОР.

3.8.6. У складських приміщеннях бутлі з кислотами повинні зберігатися у кошиках або дерев'яних обрешетках, висланих усередині соломою або обрізками, змоченими розчином хлористого кальцію.

Зберігати кислоти, луги або інші хімікати у підвальних приміщеннях не допускається.

3.8.7. На складах розчинів лугів та кислот необхідно постійно контролювати працездатність аварійних душів та запаси нейтралізуючих розчинів для негайного змивання у тих випадках, коли розчини потрапляють на оголені частини тіла.

3.8.8. Плавикова кислота повинна зберігатися у бутлях, покритих парафіном, установлених у ящики.

3.8.9. Контейнери-бочки та балони з рідким хлором повинні зберігатися у закритих сховищах.

3.8.10. Хлорне вапно необхідно зберігати у щільній дерев'яній або металевій, захищеній від корозії тарі окремо від горючих речовин та балонів із стисненими та зрідженими газами.

3.8.11. Аміачну воду, перекис водню (3–30% розчин) необхідно зберігати у скляній або металевій тарі.

3.8.12. Миючі засоби необхідно зберігати у щільно закритій тарі.

3.8.13. Формалін необхідно зберігати у скляних бутлях, дерев'яних, емальованих або алюмінієвих бочках.

3.8.14. Пергідроль повинен зберігатися в умовах, що забезпечують відсутність прямого впливу сонячних променів.

3.8.15. Температура у приміщеннях для зберігання пергідролу повинна бути не вище 30°C.

3.8.16. Умови зберігання пергідролу повинні виключати попадання пилу та інших забруднюючих домішок у приміщення зберігання.

3.8.17. Пергідроль не допускається зберігати у герметичній тарі. Пробки, що закривають бутлі з пергідролем, повинні мати отвори або фаски для виходу газу.

3.8.18. На тарі, що містить пергідроль, повинен бути напис: «*Стережіться опіку*».

3.8.19. У приміщеннях для зберігання пергідролу повинно бути водяне опалення.

3.8.20. Активоване вугілля необхідно зберігати у пакетах або у металевих закритих барабанах.

3.8.21. Ідкий натр (каустичну соду) необхідно зберігати: кристалічний – у сталевих гофрованих барабанах, рідкий (розчин) – у сталевих бочках.

3.8.22. Відкривати барабани з кристалічним ідким натром необхідно тільки за допомогою спеціального різачка.

3.8.23. Тара для зберігання метанолу повинна бути герметично закрита та опломбована. На ній повинен бути нанесений напис незмивною фарбою: «*Обережно! Отруйні речовини*»

3.8.24. Транспортна тара з-під метанолу повинна спорожнюватись повністю, без залишків продукту. Спорожнена тара з-під метанолу повинна бути промита великою кількістю води (не менше ніж двократним заповненням).

Забороняється зберігати сумісно (в одному складі) метанол з етиловим спиртом, оскільки це може призвести до їхнього переплутання і отруєння виробничого персоналу.

3.8.25. Карбід кальцію повинен зберігатися у металевих закритих барабанах у неопалюваних сухих приміщеннях. Не допускається зберігати його у підвальних приміщеннях та низьких місцях, які затоплюються. Майданчик для зберігання карбіду кальцію повинен бути вище рівня нульової відмітки прилеглої території не менше ніж на 2 м.

3.8.26. Розкриття барабанів з карбідом кальцію повинно виконуватися спеціальним латунним різачком, що запобігає можливості утворення іскри. Залишок карбіду кальцію у барабані повинен бути надійно захищеним від можливого потрапляння в нього вологи.

3.8.27. Кожна бочка, балон, ящик, мішок, пакет тощо повинні ма-

ти чіткі написи, ярлики та бирки з назвою хімічної речовини та її характерними властивостями. На кожну партію повинен бути паспорт. Немарковані препарати, виявлені на складі, підлягають аналізу або знищенню.

3.8.28. Комірникам забороняється у приміщеннях складу розфасовувати хімічні речовини, тому що це може призвести до отруєння.

3.8.29. Укладення вантажів повинно виконуватися таким чином, щоб забезпечити його цілість, міцність і вільний доступ до нього.

3.8.30. Гранично допустима вага вантажу для жінок при підйомі та переміщенні вантажів постійно протягом робочої зміни – 7 кг; при чергуванні з іншою роботою (до 2 разів на годину) – 10 кг.

3.8.31. Важкогаві і громіздкі предмети необхідно вкладати на нижні полиці стелажів і шаф або на спеціально відведені майданчики у коморі.

3.8.32. Для доступу на полиці верхніх стелажів застосовувати справні пристрої.

3.8.33. Затарена сировина та готова продукція, які зберігаються не на стелажах, повинні штабелюватись. Напроти дверних прорізів складського приміщення необхідно залишати проходи шириною, рівною ширині дверей, але не менш 1 м.

За ширини складу більше ніж 10 м уздовж складу по центру повинен бути прохід шириною не менше 2,0 м.

Під час складування затарених вантажів (мішки з сипкими вантажами, ящики, коробки зі штучним вантажем тощо) необхідно передбачати проходи між штабелями шириною 1,0 м не рідше ніж через 12 м; відстань від штабелів до стін – не менше 0,8 м.

Стелажі, призначені для укладки сировини і матеріалів, повинні бути міцними і надійно закріплені, мати написи гранично допустимих навантажень на них.

3.8.34. Засіб укладення вантажів повинен забезпечувати:

- безпеку працівників на штабелі і біля нього;
- міцність штабелів і вантажів, що знаходяться в них;
- механізоване розбирання штабеля і підйом вантажу навісними захватами підйомно-транспортного обладнання;
- циркуляцію повітряних потоків при природній або штучній вентиляції закритих складів.

3.8.35. Ширина проїздів у складах, по яких пересувається цеховий транспорт (візки, штабелеукладники, електронавантажувачі, електромобілі тощо), повинна встановлюватись з урахуванням габаритів вантажних транспортних засобів плюс 0,8 м під час одностороннього руху, а при зустрічному русі – не менше подвоєної максимальної ширини вантажного транспортного засобу плюс 1,5 м.

Відстань між штабелями для проїзду електронавантажувачів уздовж фронту штабелів повинна бути не менше 3,5 м, для проїзду без штабелів – не менше 2 м.

3.8.36. Відстань від штабеля до елементів електричного освітлення повинна бути не менше 1 м.

3.8.37. У складах повинні бути вивішені номери телефонів пожежної охорони і медичних установ, куди необхідно звертатися у разві пожежі і травмування персоналу.

У встановленому місці складу повинна бути обладнана аптечка з необхідним набором медикаментів.

3.9. Безпечне зберігання легкозаймистих (ЛЗР) та горючих рідин (ГР) у транспортній тарі.

3.9.1. ЛЗР повинні зберігатися у металевій тарі.

В окремих випадках для зберігання особливо чистих і таких, що викликають корозію, рідин (спирти, ефіри, кислоти) допускається застосування скляної тари – закритих бутлів ємністю до 80 л, в обрешетках з ущільнюючим матеріалом.

3.9.2. Зберігання бочок на підлозі при ручній укладці допускається не більше ніж у два яруси, при механізованій – у три яруси. Зберігання бутлів допускається тільки в один ярус. Бочки повинні зберігатися тільки пробками догори.

По ширині штабеля або стелажа треба встановлювати (вкладати) не більш двох бочок. Проходи для транспортування бочок повинні бути шириною не менше 1,8 м.

3.9.3. Для відвертання руйнування тари, при її зберіганні і транспортуванні, від дії підвищених температур ступінь наповнення її не повинен перевищувати 80% об'єму ємкості.

3.9.4. У випадку пошкодження тари або появи в ній будь-яких несправностей її необхідно негайно усунути зі складу.

3.9.5. Підготовка тари (миття металевих бочок і скляних бутлів) повинна виконуватись у спеціальних приміщеннях, ізольованих від приміщень зберігання.

3.10. Безпечне зберігання ЛЗР і ГР у резервуарі.

3.10.1. Майданчики, на яких розміщуються резервуари, повинні мати гладку поверхню для забезпечення можливості безперешкодного стоку пролітої рідини.

3.10.2. Території майданчиків повинні бути очищені від рідини, сміття, сухої трави і листя. Горючі матеріали на цій території не складаються.

3.10.3. Для відвертання впливу сонячних променів наземні резервуари для зберігання ЛЗР повинні бути пофарбовані світлою фарбою.

3.10.4. На кожний резервуар повинна бути складена технологічна карта, в якій вказується номер резервуару, його призначення, тип, максимальний рівень наливу, мінімальний залишок, швидкість наповнення і спорожнення. Якщо в резервуарі зберігається продукт, що вимагає підігріву, то необхідно проставити в карті максимальну температуру підігріву продукту.

3.10.5. У процесі експлуатації резервуарів необхідно постійно здійснювати контроль за герметичністю резервуарів, станом прокладок фланцевих з'єднань, сальникових засувок, за справністю дихальних клапанів і вогнеперешкоджувачів. При температурі повітря вище 0°C перевірки повинні проводитись не рідше 1 разу на місяць, а нижче 0°C – не рідше двох разів на місяць. Дихальні клапани і сітки повинні очищатись від бруду, а в зимовий час від льоду.

3.10.6. Дихальна арматура і вогнеперешкоджувачі, встановлені на резервуарах, повинні бути відрегульованими. Ходити безпосередньо по даху резервуара забороняється, бо це може призвести до нещасного випадку.

3.10.7. У разі появи тріщин по швах, у металі стінок або днища діючий резервуар повинен бути негайно спорожнений. Перед ремонтом резервуару всі засувки на сусідніх резервуарах і трубопроводах необхідно прикрити повстю, просоченою антипіренами (у літній час повсть змочити водою).

3.10.8. Гідрравлічний запобіжний клапан необхідно заповнювати тільки рідиною, яка важко випарюється та не замерзає. Заміна виконується після кожного викиду рідини.

3.10.9. Перед заповненням резервуару рідиною необхідно перевірити справність замірного приладу. При огляді резервуарів, відборі проб або замірі рівня рідини слід застосовувати пристрої, що запобігають іскроутворенню при ударі.

3.10.10. Під час огляду резервуарів, відбору проб, заміру рівня рідини і зливо-наливних операцій допускається використати для освітлення тільки акумуляторні ліхтарі у вибухобезпечному виконанні.

Користуватися для освітлення сірниками, факелами, свічками, газовими лампами, а також відбирати проби ЛЗР через верхній люк резервуара під час закачування або відкачування продукту забороняється, бо це може призвести до вибуху і пожежі.

3.10.11. Люки, що слугують для заміру рівня і відбору проб з резервуарів, повинні герметично закриватись, а отвір замірних люків повинен бути обладнаний кільцем з металу (з внутрішнього боку), що запобігає іскроутворенню.

3.10.12. Для захисту резервуарів від прямих ударів блискавки і розрядів статичної електрики повинен здійснюватись нагляд за справністю блискавковідводів та заземлюючих приладів, з перевіркою на омичний опір 1 раз на рік (влітку при сухому ґрунті).

3.10.13. ЛЗР і ГР не повинні зберігатись в тарі на відкритих майданчиках з температурою загорання 45°C і нижче.

3.10.14. У сховищах дозволяється зберігати рідини в скляних бутлях, розміщених у кошиках. Кошики з бутлями допускається розміщувати групами не більш 10 бутлів в кожному, в два ряди по 5 бутлів в кожному ряді. Між групами бутлів повинен бути прохід шириною не менше 1 м.

3.10.15. Порожня тара і укрупнювальний матеріал не повинні зберігатись у сховищах.

3.10.16. Зливо-наливні операції під час грози проводити забороняється, бо це може призвести до вибуху і пожежі.

3.10.17. Зливні шланги повинні бути укомплектовані наконечниками з матеріалів, що запобігають розбризкування при ударі.

3.10.18. Для запобігання розбризкування при наливі і зливі рідини наконечник шланга повинен бути опущеним до дна цистерни. Під час наливання і зливання рідини з температурою загорання пари 45°C і нижче обслуговуючий персонал повинен особливо обережно відкривати і закривати кришки люків цистерн, приєднувати шланги та інші прилади до цистерн, не допускаючи при цьому ударів.

3.10.19. Перед початком зливо-наливних операцій необхідно перевірити справність вентилів, що переключаються, правильність їх відкриття, а також щільність шлангів і телескопічних труб. Виявлені у приладах несправності повинні бути негайно усунені.

3.10.20. Під час зливо-наливних операцій не допускається переповерхнення і обливання цистерн рідиною. Для відвертання переливання продукту при його наливанні в цистерни необхідно застосовувати обмежувачі рівня наливання.

3.10.21. Відігрівати застигли рідини в зливо-наливних стояках і приладах цистерн необхідно тільки паром, гарячою водою або нагрітим піском.

3.10.22. Підігрівати застигли ЛЗР допускається паровими або водними грілками (змійовиками), а в'язкі горючі рідини – електричними грілками. В процесі підігріву необхідно стежити за тим, щоб при розширенні продукту від нагрівання не відбувся переливання і викидання його з цистерни.

3.10.23. Зливо-наливні прилади, трубопроводи, стояки і арматура повинні проходити регулярний огляд і планово-запобіжний ремонт. Виявлені несправності і виток слід негайно усувати, а при неможливості усунення – роз'єднати зламані елементи.

3.10.24. В процесі експлуатації складів ЛЗР і ГР забороняється відступати від наступних правил (пунктів, рекомендацій), які можуть призвести до пожежі:

- експлуатація резервуарів, які мають перекося, тріщини, а також зламані контрольні прилади, що підводять продуктопроводи і стаціонарні протипожежні прилади та інше обладнання;
- розлив ЛЗР і ГР;
- переповнення резервуарів і цистерн;
- відбір проб з резервуарів під час зливу або наливу ЛЗР і ГР;
- укладення бочок без прокладок між ярусами;
- прийом на зберігання пошкоджених бочок, бочок без пробок або закритих не відповідними тарі пробками;
- застосування інструменту для відгвинчування пробок з металу, що дає іскри;

3.10.25. У складах для зберігання ЛЗР і ГР необхідно вести постійний контроль за цілісністю і дієздатністю:

- газоаналізаторів і газосигналізаторів;
- постійно діючої примусової загальнообмінної і аварійної вентиляції;
- освітленням робочим і аварійним, телефонним зв'язком;
- опаленням.

3.11. Безпечне зберігання балонів зі стисненими, зрідженими і розчиненими газами.

3.11.1. При зберіганні балонів на відкритих майданчиках необхідно захистити їх від прямих сонячних променів, атмосферних опадів і ґрунтових вод.

3.11.2. Розміщення групових балонних установок без розривів від будівель допускається тільки біля глухих негорючих стін виробничих будинків.

Зберігати групові балонні установки необхідно в шафах або спеціальних замкнених будках з негорючих матеріалів.

3.11.3. Балони з горючими газами (водень, ацетилен, пропан, етилен тощо) повинні зберігатись окремо від балонів з киснем, стисненим повітрям, хлором, фтором та іншими окислювачами, а також окремо від інших токсичних газів.

3.11.4. При зберіганні і транспортуванні балонів треба стежити, щоб на балони з киснем не потрапляв жир і не було контакту арматури з промасленими матеріалами.

При перекачуванні балонів з киснем вручну не треба їх брати за вентилі.

3.11.5. При складуванні треба стежити за тим, щоб не було ударів балонів одним об одний, падіння ковпаків і балонів на підлогу.

3.11.6. Балони з горючими газами, у яких виявлені витіки, необхідно терміново усунути зі складу.

3.11.7. На складах балонів з газами не повинні зберігатися інші речовини, матеріали і предмети.

3.11.8. Балони, наповнені горючим газом, і які мають башмаки, повинні зберігатися на складах у вертикальному положенні.

Для запобігання їх падінню балони необхідно встановлювати в спеціально обладнані гнізда, кліті або огорожувати бар'єрами.

3.11.9. Балони, які не мають башмаків, повинні зберігатися в горизонтальному положенні на дерев'яних рамах або стелажах.

При укладенні балонів в штабелі висота їх не повинна перевищувати 1,5 м, вентилі балонів повинні бути закриті ковпаками, направленими в один бік.

3.12. Безпечне зберігання горючих порошоків і лікарської рослинної сировини

3.12.1. Основні лікарські засоби, допоміжні речовини слід розміщувати на стелажах, в шафах. У разі необхідності допускається зберігання їх до пакування в транспортній тарі на підлозі, заздалегідь поклавши піддон.

До кожної партії лікарських засобів, допоміжної сировини і таропакувальних матеріалів повинна бути прикріплена етикетка зі вказівкою заводу-виготівника, найменування, номера серії, партії, дата виготовлення, умови зберігання і аналізи відділу технічного контролю (ВТК). Без аналізу і дозволу ВТК використовувати лікарські засоби, сировину і допоміжні речовини у виробництві не допускається.

3.12.2. При розміщенні необхідно враховувати агрегатний стан речовин (рідкі окремо від сухих, газоподібних), фізико-хімічні властивості і вплив різноманітних чинників зовнішнього середовища, а також терміни придатності.

3.12.3. Отруйна, сильнодіюча і наркотична лікарська сировина повинна зберігатися в окремому приміщенні, забезпеченому охоронною сигналізацією, відповідно до вимог зберігання наркотичних і отруйних речовин.

3.12.4. Порошкові і здрібнені матеріали необхідно зберігати в закритих сухих приміщеннях, захищених від потрапляння атмосферних опадів і ґрунтових вод.

3.12.5. Здрібнені речовини, які при взаємодії одна з одною викликають загоряння і вибух, а також речовини, для яких використовують різноманітні засоби пожежогасіння, треба зберігати окремо.

3.12.6. Під час зберігання порошоків, що плавляться при горінні, необхідно передбачати прилади, що перешкоджають вільному розтіканню розплаву по підлозі, з приміщення в приміщення або на сходові майданчики.

3.12.7. Здрібнена продукція, що надходить на склад в мішках, барабанах, бочках та іншій тарі, повинна зберігатися на стелажах або в штабелях.

3.12.8. Штабелі сипких матеріалів необхідно розміщувати так, щоб запобігти зміщенню різноманітних речовин під час складування та транспортування.

3.12.9. Стелажі, призначені для укладки здрібнених речовин в тарі, повинні бути вогнетривкими, міцними і мати написи про гранично допустимі для них навантаження.

3.12.10. Здрібнені і порошоків матеріали треба зберігати подальше від опалювальних приладів – не менш ніж за 1 м.

3.12.11. При виявленні самонагрівання або розкладання матеріалу, що зберігається, необхідно негайно усунути пошкоджену тару зі складу і вжити заходів щодо ліквідації процесу, який розпочався.

3.12.12. Розсипаний порошок, пошкоджену тару, обривки паперових мішків і мішковину необхідно негайно прибрати з приміщення.

3.12.13. Приміщення складу та його обладнання необхідно систематично очищати від пилу, що осідає. Терміни і засоби очищення зумовлюються цеховою інструкцією.

3.12.14. Лікарську рослинну сировину необхідно зберігати в сухому приміщенні, що добре вентилується. Складування виконується тільки на стелажах, установлених на відстані не менше 0,15 м від підлоги з висотою укладки не більш 2–2,5 м для ягід, плодів, насіння, бруньок і 3–4 м – для всієї іншої сировини. Штабелі розміщуються з розрахунку: відстань від стін – не менше 0,25 м, між штабелями – не менше 0,5 м; центральний прохід – не менше 2 м.

3.12.15. Різану лікарську сировину слід зберігати в тканинних мішках, порошок – в подвійних мішках: внутрішній паперовий, багатшаровий, зовнішній – тканинний.

3.12.16. Лікарську рослинну сировину, що містить ефірні олії, необхідно зберігати в ізольованому приміщенні в добре укуповеній тарі.

3.12.17. Забороняється:

- зберігання рослинних олій сумісно з горючими речовинами;
- зберігання речовин з простроченим терміном придатності;
- зберігання сировини, інструментів, матеріалів поблизу опалювальних приладів;

– експлуатація газових плит, побутових електронагрівальних приладів у приміщенні комори, тому що це може призвести до пожежі.

3.13. Куріння дозволено тільки у спеціально відведених місцях.

3.14. При виявленні під час роботи несправностей на робочому місці, в обладнанні та засобах колективного захисту зупинити роботу, вимкнути обладнання, прилади. Повідомити про це керівника робіт та без його вказівки роботу не відновлювати.

3.15. Порядок повідомлення адміністрації про випадки травмивання:

3.15.1. Про кожний нещасний випадок свідок, працівник, який його виявив, або сам потерпілий повинні терміново повідомити безпосереднього керівника робіт чи іншу посадову особу і вжити заходів до надання необхідної допомоги.

3.15.2. Зберегти до початку роботи комісії по розслідуванню обстановку нещасного випадку на робочому місці і стан обладнання такими, якими вони були на момент випадку, якщо це не загрожує життю і здоров'ю навколишніх працівників і не призведе до аварій.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Прибрати приміщення комори від сторонніх предметів, промасленого паперу і промасленого обтирального матеріалу.

4.2. Вимкнути обладнання.

4.3. Прибрати робоче місце.

4.4. Ключі здати в установлене місце.

4.5. При виявленні недоліків у роботі обладнання та засобах колективного захисту повідомити безпосереднього керівника робіт чи іншу посадову особу.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

До аварійних ситуацій належать:

– розгерметизація технологічних трубопроводів, обладнання та тари з викиданням продукту, його пари, пилу у виробниче та зовнішнє середовище;

– загоряння технологічних трубопроводів, обладнання, продукту та ЗІЗ;

– відключення електропостачання, яке живить засоби колективного захисту, обривання і коротке замикання електрокомунікацій, електрообладнання.

5.1. У разі розливу ЛЗР та ГР необхідно вимкнути електроживлення загальним рубильником, розлитий продукт засипати піском, пісок зібрати і усунути в безпечне місце.

5.2. У разі займання ЛЗР та ГР необхідно:

– негайно приступити до її гасіння, застосовуючи відповідні засоби гасіння (пісок, порошоків та інші вогнегасники);

– негайно вимкнути вентиляцію, нагрівальні прилади;

– винести з приміщення тару з вогнебезпечними речовинами.

5.3. При виникненні іскріння (спалахування) струмоведачучих частин електрообладнання комірник зобов'язаний його негайно знеструмити, повідомити про це керівника робіт або іншу посадову особу.

5.4. У разі виникнення пожежі комірник зобов'язаний:

- припинити роботу;
- відключити вентиляцію;
- знеструмити електрообладнання;
- негайно розпочати гасіння пожежі наявними засобами пожежогашіння і повідомити за телефоном 01 у пожежну охорону.

5.5. Порядок надання першої долікарської медичної допомоги у разі травмування (отруєння):

5.5.1. Комірник повинен вжити заходів до надання необхідної допомоги потерпілому при нещасних випадках до прибуття лікаря.

5.5.2. Послідовність надання першої допомоги:

- усунути вплив на організм шкідливих чинників, які загрожують здоров'ю та життю постраждалого (звільнити від впливу електричного струму, винести із зараженої атмосфери, погасити одяг, що горить, тощо);
- визначити характер та тяжкість травми, найбільшу загрозу для життя постраждалого та послідовність заходів щодо його врятування;

– виконати необхідні заходи щодо врятування постраждалого в порядку терміновості (відновити прохідність дихальних шляхів, провести штучне дихання, зовнішній масаж серця, зупинити кровотечу, іммобілізувати місце перелому, накласти пов'язку тощо);

– підтримувати основні життєві функції постраждалого до прибуття медичного працівника;

– викликати швидку медичну допомогу або лікаря, або вжити заходів для транспортування постраждалого у найближчу медичну установу.

Допомога постраждалому, що надається не медичними працівниками, не повинна замінювати допомогу з боку медичного персоналу та повинна надаватися лише до прибуття лікаря.

5.2.3. Конкретні дії щодо надання першої допомоги постраждалому в разі різноманітних уражень описані в інструкції з надання першої (долікарської) медичної допомоги, яка вивчається комірником під час проходження первинного та наступних інструктажів з питань охорони праці.

Інструкція опрацьована Державним науковим центром лікарських засобів.

ПЕРЕЛІК

матеріалів «Бібліотеки спеціаліста з охорони праці» за 2007 рік

Номер	Рубрика	Стор.
Законодавство		
№ 1	Закон України «Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої)»	2
№ 2	Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо питань загальнообов'язкового державного соціального страхування»	2
№ 4	Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності»	2
№ 9	Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»	2
Соціальне страхування		
№ 2	Порядок здійснення контролю за правильністю нарахування, своєчасністю і повнотою сплати страхувальниками страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, інших платежів до Фонду та цільовим використанням коштів	12
№ 2	Інструкція про порядок перерахування, обліку та витрачання страхових коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України	19
№ 9	Класифікатор розподілу травм за ступенем тяжкості	8
Міжнародні, державні й галузеві стандарти		
№ 1	Європейська соціальна хартія (переглянута)	2
№ 3	Настанови щодо здійснення аудитів систем управління якістю і (або) екологічного управління (ISO 19011:2002, IDT) ДСТУ ISO 19011:2003	2
№ 4	Системи управління якістю. Основні положення та словник (ISO 9000:2000, IDT) ДСТУ ISO 9000-2001	5
№ 4	Настанови з розроблення документації системи управління якістю (ISO/TR 10013:2001, IDT) ДСТУ ISO/TR 10013:2003	21
№ 5	Системи управління якістю. Вимоги. ДСТУ ISO 9001-2001 (ISO 9001:2000, IDT)	6
№ 6, № 7	Системи управління якістю. Настанови щодо поліпшення діяльності ДСТУ ISO 9004-2001 (ISO 9004:2000, IDT)	2
№ 10	Системи управління безпекою та гігієною праці. Вимоги ДСТУ-П OHSAS 18001:2006 (OHSAS 18001:1999, IDT)	2
№ 11, № 12	Система управління безпекою та гігієною праці. Основні принципи виконання вимог OHSAS 18001 ДСТУ-П OHSAS 18002:2006 (OHSAS 18002:2000, IDT)	2
Нормативно-правові документи		
№ 2	Порядок знищення вибухових матеріалів промислового призначення	27
№ 2	Порядок реалізації надлишку вибухових матеріалів промислового призначення або таких, потреба у використанні яких відпала	28
№ 2	Вимоги до працівників, які здійснюють керівництво вибуховими роботами	30
№ 3	Положення про атестацію зварників пластмас на право виконання зварювальних робіт під час будівництва та ремонту газопроводів з поліетиленових труб НПАОП 25.2-4.07-93	17
№ 5	Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства НПАОП 0.00-4.09-07	16
№ 5	Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці НПАОП 0.00-4.11-07	18

ПЕРЕЛІК МАТЕРІАЛІВ, 2007

№ 5	Положение о применении нарядов-допусков при производстве работ повышенной опасности на предприятиях и в организациях Министерства металлургии СССР НПАОП 27.0-4.02-90 (НАОП 1.2.00-4.02-90)	20
№ 5	ОСТ 1.42162-83. Раскрой и обрезка листовых материалов. Общие требования безопасности. НПАОП 28.5-7.20-83 (НАОП 1.4.72-2.18-83)	27
№ 6	Порядок проведення випробувань розроблених, ввезених в Україну та конверсійних вибухових матеріалів, обладнання для їх виготовлення, засобів механізації, пристроїв та апаратури для вибухових робіт НПАОП 0.00-6.06-06	14
№ 6, № 7	Общие правила безопасности для предприятий и организаций металлургической промышленности НПАОП 27.0-1.01-87 (НАОП 1.2.00-1.01-87)	18, 24
№ 8	Положення про порядок трудового і професійного навчання неповнолітніх професіям, пов'язаним з роботами із шкідливими та важкими умовами праці, а також з роботами підвищеної небезпеки НПАОП 0.00-4.24-03	2
№ 8	Правила устройства, техники безопасности и производственной санитарии при работе в клиничко-диагностических лабораториях лечебно-профилактических учреждений НПАОП 85.11-1.05-70 (НАОП 9.1.50-1.05-70)	6
№ 8	Правила устройства, эксплуатации и техники безопасности физиотерапевтических отделений (кабинетов) НПАОП 85.11-1.06-70 (НАОП 9.1.50-1.06-70)	15
№ 9	Правила техники безопасности при эксплуатации изделий медицинской техники в учреждениях здравоохранения. Общие требования НПАОП 85.11-1.10-84 (НАОП 9.1.50-1.10-84)	10
№ 10	Правила устройства, техники безопасности, производственной санитарии, противозидемического режима и личной гигиены при работе в лабораториях (отделениях, отделах) санитарно-эпидемиологических учреждений системы Министерства здравоохранения СССР (извлечение) НПАОП 85.14-1.09-81 (НАОП 9.1.50-1.09-81)	14
№ 11	Правила по устройству и эксплуатации инфекционных учреждений (инфекционных отделений, палат) и по охране труда персонала этих учреждений НПАОП 85.11-1.13-59 (НАОП 9.1.50-1.13-59)	19
№ 12	Правила охорони праці при експлуатації пралень та лазень НПАОП 93.0-1.06-97 (ДНАОП 9.0.30-1.06-97)	17
№ 12	ОСТ 1.42142-82. Обработка металлов резанием. Общие требования безопасности НПАОП 28.5-7.19-82 (НАОП 1.4.72-2.19-82)	22
Правила		
№ 2	Правила проведення технічного огляду технологічних транспортних засобів, що не підлягають експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування	9
Інструкції		
№ 3	Примірна інструкція з охорони праці для акумуляторників ПІ 5.1.12-105-2000	26
№ 4	Примірна інструкція з охорони праці для монтувальників шин ПІ 5.1.12-106-2000	28
№ 7	Примірна інструкція з охорони праці для підсобного робітника ПІ 1.9.10-037-1999	30
№ 8	Примірна інструкція з охорони праці при приготуванні дезінфікуючих розчинів ПІ 1.9.10-017-1999	28
№ 8	Примірна інструкція з охорони праці при обробці виробничих приміщень і обладнання дезінфікуючими розчинами ПІ 1.9.10-018-1999	30
№ 9	Типовая инструкция по технике безопасности и производственной санитарии для персонала радиодиагностических подразделений лечебно-профилактических учреждений	18
№ 9	Типовая инструкция по технике безопасности и производственной санитарии для персонала рентгенодиагностических кабинетов лечебно-профилактических учреждений	20
№ 9	Типовая инструкция по технике безопасности при работе в стерилизационных	22
№ 9	Примірна інструкція з охорони праці при виконанні робіт із санітарної обробки за допомогою бактерицидних опромінювачів ПІ 1.9.10-019-1999	23
№ 9	Примірна інструкція з охорони праці при роботі з кислотами та їдкими речовинами ПІ 1.9.10-020-1999	25
№ 9	Примірна інструкція з охорони праці при роботі з метиловим спиртом ПІ 1.9.10-021-1999	27
№ 9	Примірна інструкція з охорони праці для апаратника приготування хімічних розчинів ПІ 1.9.10-023-1999	30
№ 10	Типовая инструкция по охране труда для персонала отделений, кабинетов физиотерапии	22
№ 10	Типовая инструкция по охране труда для персонала операционных блоков	25
№ 10	Типовая инструкция по охране труда при проведении работ с лазерными аппаратами	27
№ 10	Типовая инструкция по охране труда при работе на пищеблоках учреждений здравоохранения	29
№ 11	Примірна інструкція з охорони праці для комірника	24
№ 11	Примірна інструкція з охорони праці для лаборанта хімічного аналізу	25
№ 11	Примірна інструкція з охорони праці для укладальника-пакувальника продукції медичного призначення	28
№ 11	Примірна інструкція з охорони праці для центрифугувальника	30
Рекомендації		
№ 2	Рекомендації Федерації профспілок України щодо змісту розділу «Охрана праці» у колективному договорі	3
Коментарі		
№ 4	Коментар до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності»	3
Примітка		
Передплатники можуть замовити вибіркові документи з архіву «Бібліотеки спеціаліста з охорони праці» у видавництві «Основа» як у друкованому, так і в електронному вигляді.		